

TORSDAG 2 AUGUSTI. NR 31-32/2018

Psalmer
är inte bara
för duktiga

Sidan 10

Ett läger
som går
i arv

Sidan 8

Byråkrati och
paragrafer är
hans grej

Sidan 2

Ut i skärgården

Sidan 4

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS

**En riktig
voff-gudstjänst**

Sidan 6

**Ljuvlig sommarvärme
eller akuta orosmoln?**

Sidan 6

**Välsignelse ger trygghet
när liten blir stor**

Sidan 15

**Katarina Gäddnäs: Jag
längtar inte längre bort**

Sidan 18

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Hjärtats dunk i skärgårdskväll

FÖGLÖ EN månljus kväll. I stillheten hörs skramlet från färjfästet, när M/S Skarven lägger till. Ur hennes buk strömmar folk och bilar. Dunket är skärgårdens hjärtslag, fordonsströmen dess blod. M/S Skarven kunde lika gärna heta M/S Gudingen eller M/S Eivorm med hållplatser som Kökar, Galtby, Utö. Samma omständigheter utmanar nämligen alla dem de betjänar, i förhållanden långt bort ifrån fastlandsvärldens snabba bilvägar och bekymmerslösa kommande och farande. I miljöer som de här sätter skärgården villkoren. Varor, visiter, ärenden av allehanda slag – likaså förrättningar som till exempel ett hemdop – handlar alltid om logistik, tidtabeller och restimmar.

ÖFÖRSTÄLSEN mot livsvillkoren för församlingarna i Åbolands och Ålands skärgård bottnar inte i oginhet. Dövheten, trots att de lokala fast bosatta ständigt tvingas påpeka ”ja, men hos oss ...”, handlar ytterst om att helt enkelt inte ha upplevt realiteterna.

Prästhustrun i Ulla – Lena Lundbergs prisbelönta roman *Is* går i hemlighet över bullförrådet sent en natt efter att de sorglösa gästerna tullat hennes förråd. Visst är de bjudna och välkomna, men det oaktat är resurserna begränsade. Samma problematik drabbar också skärgårdsförsamlingarna i överförd bemärkelse. På sommaren ökar trycket markant på verksamheten, med fler gudstjänster, andakter och förrättningar. Det är säkert ett positivt uppsving för en lokalförsamling, som vill leva och verka, men det ska samtidigt översättas i pengar: allt från taxibåtar till fler arvoden när extra personal måste kallas in.

MOT BAKGRUND av det här är det ett värdefullt initiativ som Kimitoöns och Väståbolands svenska församlingar har tagit. Med hjälp av stiftets biskop har de fått loss ett bidrag på 15 000 euro i år, för att hitta synergier i en utsatt glesbygd med problematiska transporter. Deras förhoppning är att bidraget ska bli årligen återkommande, i stil med fjällkyrkan som ordnas i norr för påskturistande skidåkare. För skärgårdsförsamlingarna är trycket om möjligt ännu större och sträcker sig över en längre tid. Det är säkert fler församlingar än de här två som kunde vara betjänta av motsvarande bidrag. Det är därför värdefullt att de nu erbjuder tjänstemännen på Kyrkostyrelsen en handfast presentation av vart pengarna går – samtidigt som den hisnande skönheten också kommer dem till del. Inför havet blir andlighet en självklar och naturlig hållning, ett evangelium som kyrkan har råd att bjuda på.

DET FINA i det hela handlar ju trots allt om gästvänligheten, att församling som församling erbjuder ett ”hemma” i den evangelisk-lutherska stormiljön. Prästhustrun dukar fram sina bullar. På samma sätt välkomnar skärgårdsförsamlingarna också sommarfåglarna med värme och glädje.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: ANDREAS VON BERGMANN

”Det är inte så att kyrkan har skött förvaltningsbiten dåligt, det är inte därför folk skriver ut sig.”

Demokratin i kyrkan är inte ny

Andreas von Bergmann talar varmt för både demokrati och byråkrati inom kyrkan. Dessutom vill han visa att församlingen inte bara är sina anställda, utan vi alla.

TEXT OCH FOTO: ERIKA RÖNNGÅRD

Andreas von Bergmann beskriver sig som en typisk föreningsmänniska. Han har sedan barnsben varit aktiv i församlingen i Pargas där han numera också är anställd som församlingssekreterare, han är ordförande i idrottsföreningen och har varit kommunalpolitiker. I Borgå stift är det många som kommer ihåg honom som ordförande för Ungdomens kyrkodagar – men också som sketchmakare till UK:s Fria förmågor. – Det här med att engagera sig och vara med och organisera och byråkratisera och greja har fallit sig naturligt för mig. Han berättar att han vuxit upp med och in i församlingen. Det var naturligt att vara med i söndagsskolan och på barnläger. – Lägertraditionen är viktig i Pargas. De allra flesta är som barn med på församlingens läger, så när det är dags för skriftskolan kommer man gärna tillbaka till just den lägergården. Det finns en fin kontinuitet i det.

Ganska tidigt insåg han att han gärna ville jobba i kyrkan. Inte som präst, utan med förvaltningen. – Det var egentligen mycket tack vare UK. När jag var i tjugosårsåldern satt jag med i en arbetsgrupp som skrev om UK:s stadgar och styrdokument. Den var kanske min första inkörsport till att sitta och vrida och vända på paragrafer. Det ger en tillfredsställelse när man ser att man får det rätt.

I sitt arbete funderar han mycket på hur församlingen kan förmedla att den inte bara består av de anställda, utan av alla medlemmar. – Hur ska vi få församlingsbor i periferin, de som inte aktivt deltar i den verksamhet som församlingen ordnar, att känna sig som församlingsmedlemmar om vi talar om församlingen som de anställda?

Alla pusselbitar behövs De församlingsmedlemmar som han kallar periferia är en grupp som han kommer i kontakt med via sitt arbete på pastorskansliet. Det handlar inte bara om ämbetsbetyg, gravärenden och förrättningar, utan Pargas kyrkliga samfällighet hyr också ut bostäder och båtplatser. Att församlingen på det här sättet kommer i kontakt med människor i deras vardag är något han uppskattar. Andreas von Bergmann är bekymrad över att man på många håll i kyrkan vill avstå från en del av det byråkratiska och från sin myndighetsroll. – Om man till exempel ger upp vigselrätten och inrättar stora centralregister lämnar man också ifrån sig möjligheten att möta människor. Genom att dra sig undan de här uppgifterna sekulariserar kyrkan sig själv. Jag är inte den som ska ge råd åt biskoparna, men med besvikelse noterar jag att alla in-

te ser på den här aspekten. Det är inte så att kyrkan har skött förvaltningsbiten dåligt, det är inte därför folk skriver ut sig ur kyrkan. Även om församlingen är en stor del av hans liv känner han inte att en trosgemenskap är avgörande för hans tro. – Jag värdesätter församlingen, men jag har inget större behov av att bli undervisad. Många kyrkliga samlingar tenderar att bli väldigt undervisande. Det behövs säkert för en del och jag har inga problem med att delta i sådan verksamhet, men för den egna personliga trons skull är det inget som ger mig mer näring än det jag läser själv.

Vad ger församlingen dig? – Det är fantastiskt att få jobba för en

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	tfn 040 831 3599	Emelie Wikblad tfn 040 831 6836
Redaktionen i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545 redaktionen@kyrkpressen.fi	Redaktörer e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ulrika Hansson tfn 040 831 6322 Christa Mickelsson (tjänstledig) Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599 Nicklas Storbjörk tfn 040 831 6545 Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Webbredaktör: webbred@kyrkpressen.fi Layout: Nicklas Storbjörk tfn 040 831 6545
Redaktionen i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A, 68600 Jakobstad		Utgivare: Fontana Media Ab Bank: Danske Bank IBAN: FI34 80001301158540 BIC: DABAFIHH
		Paradbild: XX Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSREGISTER

Därför får du Kp som adresserad post
Kyrkpressen adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR).
Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha Kp.
Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonseredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi
Annonsspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**
Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.
Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Annonssdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.
Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 €. Utlandet 84 €
ISSN 0356-1275

organisation som gör skillnad, som hjälper så otroligt många människor. Jag vill gärna vara en del i det som förverkligar kärleken till nästan. Även om min roll i det hela är väldigt byråkratisk behövs ju alla pusselbitar i församlingshelheten om den ska fungera.

Demokratin en gammal tradition

Han vill slå ett slag för demokratin – men också för byråkratin.

– Det finns alltid en orsak till alla regler. I grund och botten handlar de om individens rättsskydd. De handlar om att människor med makt inte bara kan fatta beslut hur som helst.

Själv har han erfarenhet av att samtidigt ha varit både tjänsteman i kyrkan och förtroendevald i kommunen.

ANDREAS VON BERGMANN säger att han vuxit upp med och in i församlingen.

– Det har varit väldigt lärorikt att samtidigt på ett ställe vara tjänsteman och jobba med beredningar och på det andra stället vara förtroendevald. Det behövs bra tjänstemän som kan göra bra beredningar för att de förtroendevalda ska kunna göra bra beslut. Det är inte alltid som de möts – de förtroendevalda förstår inte alltid att uppskatta bra tjänstemän för det jobb de gör, och vice versa.

När det gäller den pågående kandidatrekryteringen inför församlingsvalet önskar han att kyrkan ska släppa fram de förtroendevalda.

– Visst gör man försök med kampanjer där förtroendevalda berättar om sitt men på något sätt hänger det alltid ihop med att en kyrklig dignitär, någon bi-

skop eller präst, först berättar om hur viktigt det är med valet och avslutar med ”nu får du berätta om hur du har det som förtroendevald”.

Demokratin i kyrkan är inget nytt påfund, påminner han, och berättar om de gamla kyrkostämmorna där lekmän fick ge utlåtanden, till och med om den nya evangeliebok som var aktuell i slutet av 1800-talet.

– I dag är det biskopsmötet som gör det, och bra så. De har den teologiska kunskapen. Men redan för mer än hundra år sedan frågade man församlingsborna. Det roliga när det gäller evangelieboken är att pargasborna tyckte att den var riktigt bra men ändå noterade med besvikelse att stycket om Jerusalems förstörelse saknades.

ANDREAS VON BERGMANN

PARGASBO MED RÖTTER I KORPO.

39 ÅR GAMMAL.

FÖRSAMLINGSSEKRETERARE I VÄSTÅBOLANDS FÖRSAMLING.

ORDFÖRANDE I PARGAS IDROTTSFÖRENING, TIDIGARE STADSFULLMÄKTIGEORDFÖRANDE.

LÄSER HELLRE ÄN TITTAR PÅ TV.

Kyrkslätt fick pris för miljöarbete

MILJÖ. Finlands miljöcentral Syke gav kyrkliga samfälligheter i Joensuu och Kyrkslätt juni månads Hinkupris för klimatfrämjande arbete. Enligt Hinku-rådet påverkar kyrkan på ett betydande sätt församlingarnas klimatarbete, genom kyrkans miljödiplom. Vid sidan av detta gör församlingarna ett värdefullt arbete med att bevara kulturhistoriskt värdefulla

byggnader.

Kyrksläotts kyrkliga samfällighet har minskat på förbrukningen av uppvärmningsenergi och elektricitet i sina fastigheter, bland annat genom ett digitalt system för fjärroptimering.

– Kyrksläotts kyrkliga samfällighets exempel visar att församlingarna har hittat lösningar för att minska energiförbrukningen också i

gamla kyrkor, utan att vårt kulturhistoriskt värdefulla arv äventyras, säger utvecklingsingenjör **Jarmo Linjama** på Finlands miljöcentral.

Samfälligheten i Kyrkslätt har sökt lösningar för fastigheter som kräver säsonguppvärmning. Haapajärvi stockkyrka som byggdes 1823 är skyddad och i den har man installerat direktelvärme med fjärroptime-

ringssystem.

Samfälligheten planerar också att ta i bruk eluppvärmning med fjärroptimering vid Räsö lägergård ännu under detta år. Man producerar även värme med luftvärmepumpar och planerar installera solpaneler.

I HAAPAJÄRVI stockkyrka har det installerats direktelvärme med fjärroptimeringsystem.

Inte som vilken församling

SKÄRGÅRD. Västabolands svenska församling hoppas på förståelse för skärgårdens problem på centralt håll i kyrkan. Men också för möjligheterna som finns.

TEXT OCH FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

– Den viktigaste boken för en församlingsanställd. Efter Bibeln, tillägger **Andreas von Bergmann**. Det gula häftet i hans hand har texten Färjtidsplaner för Skärgårdsvägen.

von Bergmann är församlingssekreterare i Västabolands svenska församling. Tillsammans med kyrkoherden **Harry Sanfrid Backström** och kantor **Markus Ollila** är de på väg för att hålla en veckomässa och en kvällsandakt i två skärgårdskapell.

Västabolands svenska församling är stor, 5500 km² (Helsingfors är 186 km²). Också namnet är en smula otympligt, kommunen heter som bekant enbart Pargas efter sammanslagningen.

Pargas är den svåraste kommunen att genomföra förändringar i, skrev lokaltidningen Åbo underrättelser en gång.

– Vi har inte gått in för centralisering, vår personal finns över hela området, säger kyrkoherde Backström. Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö är alla kapellförsamlingar med egen präst och färjor mellan sig. Nyligen har församlingen anställt en barn- och ungdomsarbetsledare just för skärgården.

Två dussin kapell

Tillsammans med grannen Kimitoön har församlingarna 24 kyrkor och kapell runt om i världens vackraste skärgård.

M/s Eivor som ska lägga ut från Pärnäs färjläge har tidigare gått i isländska vatten. Baldur Stykkisholmur går fortfarande att läsa i aktern med övermålad bokstäver. Nu är destinationen Nötö, Aspö, Jurmo och Utö.

I annonseringen talas om kyrkostyrelsens representant som ska vara med för att lära känna skärgårdsförsamlingens villkor. Men resan får grundkänning redan innan alla kommit ombord. Kyrkostyrelsens representant har fått förhinder och får inte uppleva tre och en halv timme på färjan till Jurmo.

Det är ett bakslag, församlingen hade gärna berättat vad enbart en vigsel i ett skärgårdskapell betyder i arbetsdagar när präst och kantor sitter på färjan. Låt vara att vigslarna inte är så jättemånga.

De fyra fjällkapellförsamlingarna får speciella bidrag. Tillsammans med Kimitoön har församlingarna fått ett mindre skärgårdsbidrag. Men det skulle få vara återkommande.

Västabolands samfällighet förvaltar ”99 olika tak” som Backström uttrycker det. I fastighetsbeståndet ingår

både medeltida kyrkor och små skärgårdskapell.

– Ju längre ut vi far, desto viktigare är byggnaderna. De är karaktärsbyggnader för platsen, säger Backström när vi åker förbi kapellet i Aspö, högt uppe över båthamnen. Att kapellet underhålls har betydelse för det lokala välmåendet.

Ortsborna gör själva en hel del av underhållet. Men det räcker inte. Fastigheter är individer som kräver individuell skötsel. Det finns avskräckande exempel på hur historiska prästgårdar gjorts oboeoliga med plastisoler och maskinell ventilation.

Så Västabolands samfällighet är i

färd med att skaffa sig en fastighetschef. Backström har själv stött på, men kyrkan kunde centralt prata med byggnadsingenjörsutbildningen och på ett hörn beakta kyrkliga byggnaders behov. På samma sätt som man i Borgå ordnat kurser i hur man vårdar kyrkliga textilier.

När m/s Eivor kommer till Jurmo är det full rulle i hamnen. Besökarna är mellan tio- och femtontusen per år. I går var **Benny Törnroos** här och ledde allsång.

Sommaren är kort, sjöng redan Tomas Ledin. Och allra kortast är seglingssången som håller skärgården vid liv.

– Från midsommar och sex veckor framåt, säger **Tiina Johansson** som driver restaurangen Jurmo Inn.

På 1970-talet var tre personer skrivna på Jurmo. I dag är de tre gånger fler. Jurmoöbottlingarna som kommer hit till sommar och jul är uppemot sextio. När församlingen dimper in på Jurmo Inn ser det ut som om de alla var på plats.

Nattvardsbrödet välsignas på restaurangen innan man drar till mässan i kapellet. Brödet har bakats av Tiina Johansson, på kyrkoherdens recept.

Det finns inga snabba sätt att ta in skärgårdens charm. Sätten är två och bägge långsamma. Bo i stuga är det ena.

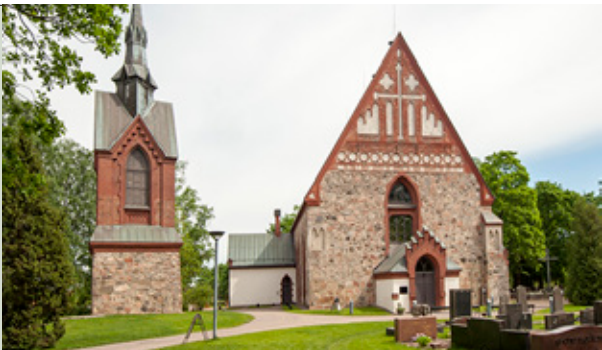
”Ju längre ut vi far, desto viktigare är byggnaderna. De är karaktärsbyggnader för platsen.”
Harry Backström

KYRKOR POPULARITET

Huvudkyrkorna är populära vigselkyrkor

Församlingarnas huvudkyrkor har inte förlorat sin popularitet för vigsel vid sommarbröllop. I större städer är ofta domkyrkan huvudkyrka på grund av sin cen-

trala placering mitt i staden. Det gör domkyrkan till en väsentlig del av stadsbilden. Så är det till exempel i Helsingfors där domkyrkan är såväl en populär sevärdhet som vigselkyrka. I sommar hålls sammanlagt drygt 50 vigslar eller välsignelser av äktenskap i Helsingfors domkyrka.

Den allra populäraste vigselkyrkan i Helsingfors domkyrkoförsamling är Gamla kyrkan i Helsingfors. Där vigs eller välsignas i

DEN KANSKE mest populära vigselkyrkan i Finland är Helsinges kyrka S:t Lars i Vanda. Där får 76 par varandra under juni-augusti.

sommar cirka 60 par.

Trots att Borgå ligger utanför huvudstadsregionen har också Borgå domkyrka stor popularitet som såväl sevärdhet som vigselkyrka. Sammanlagt 57 vigslar eller välsignelser av äktenskap hålls i Borgå domkyrka från början av juni till slutet av augusti.

som helst

STORA BILDEN: Aspö hör till de holmar där m/s Eivor anör på vägen mot Utö. Kyrkan byggdes av ett ekumeniskt arbetsläger på 1950-talet.

ÖVRE BILDEN: Kyrkoherde Harry Backström hoppas att kyrkan centralt får upp ögonen för vad skärgården behöver och kan ge.

MELLERSTA BILDEN: Jurmo kapell är från år 1848. På dess begravningsplats är också flera utöbor begravda.

BILDEN T.V.: Norska kungen S:t Olav som gett pilgrimsleden sitt namn står staty i Korpo kyrka.

– Vi har över åtta tusen, säger von Bergmann. Med 17 år som lokalpolitiker kan han sina siffror.

Eller så seglar man med egen båt.

En led för pilgrimer

Stugan närmast kapellet ägs av en ornitologförening. Fågelskådarna är en viktig besökargrupp, med låga komfortkrav.

Det finns en närbesläktad grupp som rör sig höst och vår. Pilgrimsvandringen backas upp av EU som ett alleuropeiskt projekt.

– Här ute är det torr höst och ruskan håller i flera veckor, säger von Bergmann.

Västaböländs församling är en aktiv medlem i projektet S:t Olavs waterway. En pilgrimsled ska gå vid si-

dan av allfarvägarna, men över vatten måste man använda den reguljära trafikservicen.

Ett första mål för den nya S:t Olovsleden är att skapa en "vandringsvecka". En vecka då den inkvarteringskapacitet som finns hålls öppen trots att det inte är egentlig säsong. Då kan församlingen också ha folk vid kyrkorna.

I det här skedet kunde en summa rikskyrkopengar göra gott. Till exempel kunde de hjälpa församlingar att förhandelsköpa platser för överfart och inkvartering under en inkörningsperiod. Sätten är många.

Börjar som vandrare slutar som pilgrim

SKÄRGÅRD. – Pilgrimsvandringen är den äldsta formen av turism, säger James Simpson, projektledare för den blivande pilgrimsleden S:t Olav waterway.

TEXT OCH FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Det främsta pilgrimsålet i Norden var domkyrkan i Trondheim, då liksom nu känd under sitt medeltida namn Nidaros. Kyrkan är helgad åt Norges nationalhelgon S:t Olof.

På den lilla broschyren för S:t Olofs vattenled går en röd linje från Åbo genom de västaböländska öarna, vidare över Kökar och Sottunga till fasta Åland och fram till Eckerö.

Pilgrimsleden från svenska kusten upp till domen i Nidaros har byggts ut under tjugo år. St Olofsleden ska koppla Finland till det nordiska pilgrimsvandrarnätet.

Pilgrimsvandringen är mera okänd hos oss och orsaken är enkel. Den förbjöds i samband med reformationen och gick i graven liksom klostren.

I Europa är El Camino, pilgrimsleden till Santiago de Compostela genom de pyreniska bergen, ett begrepp. Det finns många fler, La Via Francigena, från Canterbury till Rom, är högst populär. I dag återvitaliserar man på EU-nivå vandringsleder eller kulturvägar över hela kontinenten, ofta med universitet som huvudmän.

En pilgrimsled är inte vilken stig som helst utan ska certifieras av ett EU-organ. Denska ha historisk anknytning och dessutom hålla en

viss servicenivå. Ett pilgrimshärbärge kräver inga hotellstjärnor men det ska gå att pilgrimsvandera med förhållandevis lätt packning. Den västaböländska skärgården med sina tiotusentals öar är som skapt för pilgrimsvandring och de medeltida kyrkorna sitter som hand i handske på vägen. Två av kyrkorna är faktiskt helgade åt S:t Olav, på Nagu och Jomala på Åland.

Som projektledare för pilgrimsleden har James Simpson hållit tiotals infomöten för lokalbefolkning och workshoppar med företagare. Säsongen i skärgården är kort och många företagare är intresserade av pilgrimer som rör sig under lugnare tider som vår och höst. Kanske också av att ha ett enklare utbud med lägre priser för pilgrimsvandrare.

Leden öppnas nästa år

S:t Olavsleden ska öppnas nästa år. Den utgår från Åbo, servicepunkten finns på Åbo-muséet Aboa vetus.

Vanligast är att man vandrar en vecka, andra tar ett förlängt veckoslut. Att gå hela vägen från Åbo till Trondheim skulle ta två månader.

– På en pilgrimsvandring möter man andra, men också sig själv, säger Simpson.

Fler än en vandrare som han träffat har berättat hur det kommer fram saker och ting först efter vandringen.

På de redan etablerade pilgrimslederna har tolv till femton procent en uttalat religiös motivering. Men spektret kring andlighet och spiritualitet är brett.

– Man börjar som en vandrare och slutar som en pilgrim, återger Simpson ett bevingat uttryck från vandrarkretsar.

ANDREAS VON BERGMANN och James Simpson rekommenderar S:t Olavsleden.

Annonsera i

KP
KYRKPRESSEN

Med en annons når du hela Svenskfinland.

Du når oss på:
044 050 3020,
050 092 4528

FINLANDS STÖRSTA
FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale
Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

Vad varje nära anhörig borde veta?

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplatsen 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi

www.espoonhautaus.fi

MEMORIA

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.armasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

FILIPPA, MATTE Camilla och kompisen Kitty tycker budskapet att alla varelser är lika mycket värda är viktigt.

UTÖVER HUNDARNA deltog också ungefär 160 människor i gudstjänsten.

FELICIA HOLMGÅRD och Boss såg gudstjänsten som ett bra tillfälle att träffa och prata med andra hundar.

SAFFRAN HÖRDE till de yngsta gudstjänstbesökarna och var nöjd över skinkan matte Veronica Lönnqvist hade med sig.

”En försmak av himlen”

HUNDGUDSTJÄNST. En friluftsgudstjänst i djurens sällskap påminner om respekten för Guds skapelse.

TEXT: **EMELIE WIKBLAD**
FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK OCH EMELIE WIKBLAD**

Det svansas och tassas runt buskarna vid Församlingscentret i Jakobstad. Voffgudstjänsten har samlat 60–70 hundar och cirka 160 människovänner. De bänkar sig på stolar eller slår sig ner på gräsmattan.

Bakom idén ligger tre hundägare i församlingen: kyrkoherd **Bo-Göran Åstrand**, sjukhuspräst **Catharina Englund** och församlingsrådsmedlem **Cecilia Åminne**.

– En gudstjänst blir på ett sätt mer komplett när människor och djur är med, det avspeglar något av skapelsen, säger Åstrand. Det påminner om vårt ansvar för djuren och naturen. Att tala till djuren är ett sätt att lovsjunga Gud.

Åstrand har i sitt arbete sett hur mycket husdjuren kan betyda för människor. Djuren tar fram vår empati och lär oss att vara i nuet. Han inleder predikan med

”En gudstjänst blir på ett sätt mer komplett när människor och djur är med, det avspeglar något av skapelsen.”
Bo-Göran Åstrand

att påminna om att djuren fanns här före människorna och att vi fått den här planeten att dela på.

– När Gud hade skapat djuren var han mycket nöjd. Han såg att det var gott och bra.

Sedan vänder han sig till hundarna:
– Din mjuka päls är fin, dina ögon utstrålar trofasthet och glädje, din värme är skön. Njut av att du är till och skäll ibland när du känner för att göra det.

Hundarna lär oss om kärlek

Mellan textläsning och bön bjuder Voffkören, fyra hundägare med sina fyrbenta vänner, på sång. Cecilia Åminne är solist och **Bamse** fyller i med basstämmen.

Ibland blir gudstjänsten en högljudd tillställning, när någon av hundarna vill prata med gamla och nya vänner. I bakre raden sitter en av de mest pratglada. **Boss** besöker gudstjänsten tillsammans med **Felicia Holmgård**.

– Vi är här för att träffa andra hundar och få lite social träning för Boss, säger Holmgård. Boss tycker om att man får hundgodis, och han har pratat med alla deltagare.

Efter predikan blir **Jan Rikberg** och **Veronica Lönnqvist** intervjuade om vad relationen till hunden betyder för dem.

– Kärleken man får när man kom-

mer hem har lärt mig en massa, säger Rikberg, medan lagotton **Mini** tittar sig omkring.

– Vi håller på att lära henne vad som är rätt och fel, säger Lönnqvist med 14 veckor gamla finska lapphunden **Saffran** i famnen. Men hon kanske också lär oss vad som är rätt och fel – att gräva upp lite rabatter är kanske inte så farligt.

Hunden ser till att man får komma ut i skog och mark och uppleva Guds skapelse, konstaterar Rikberg.

Lönnqvist håller med.

– Vi får se naturen ur hundens perspektiv. Respekten för naturen tror jag att vi som hundägare ser på ett lite annat sätt.

Gudstjänsten avslutas med den vik-

CATHARINA ENGLUND och Bo-Göran Åstrand avslutade gudstjänsten med välsignelsen.

tiga frågan: Kommer det finnas hundar i himlen?

– Nog skulle det vara en märklig himmel om bara vi människor var där, säger Bo-Göran Åstrand. Som hundägare kan man ibland få en försmak av himlen när man är tillsammans med andra människor och har djuren med sig.

Efter gudstjänsten blir det servering för både två- och fyrbenta. Medan en del umgås kring serveringsbordet drar andra sig undan för att ta en liten paus från alla intryck.

– Saffran tyckte det var jätteroligt, men lite frustrerande kanske, säger Veronica Lönnqvist. Det bästa var nog att matte hade skinka med sig. Jag hoppas att Jakobstads församling ska göra det här fler gånger.

Gudstjänsten får också gott betyg av **Filippa**, matte **Camilla** och bästa hundkompisen **Kitty**.

– Vi tycker det var en god idé att få ta hundarna med sig. Budskapet att alla varelser är lika mycket värda är viktigt, tycker vi.

Bo-Göran Åstrand är glad att idén lyckades och fick gott mottagande.

– Det blir inte en stel gudstjänst med det här gänget, konstaterar han.

Troligen kan det bli en likadan satsning också nästa år.

PÅ TVÄREN EMELIE WIKBLAD

Uppmaningar som surnar i värmen

Från distansjobb ute på stugan är vägen till sommaren kort. Tio steg och jag

står med fötterna på solvarmt träddäck, tjugo meter och jag kan doppa tårna i vattnet vid

bryggan.

Här ute känns 28 grader som ljuvlig sommarvärme med en bris från havet – ett ärtsoppsfritt hav. Det är en lyx att inte tvingas in i stan när värmeböljan härjar.

Värmeböljan, ja. De hurtiga kommentarerna om ”njut nu, tänk sen i vin-

ter när det är minus 20 grader” börjar så småningom surna i hettan. Igelkottarna är törstiga, boskapsdjuren hungriga, skogar brinner.

De akuta orosmoln som hopas väcker även den djupare oron för hur det egentligen står till med vårt klimat. Kommer allt det

här att bli vardag i en nära framtid? De tankarna naggar sommarnjutningen i kanten, betydligt mer än svetten som rinner.

I en tråd i Facebookgruppen för vår hemstadsdel pågår en arg diskussion om varför vattenkär-len som människor place-

rat ut till smådjuren inte får vara ifred. Engagemanget är stort och har varit det ända sedan de första larmen om törstiga djur kom i början av sommaren.

Igelkottar som bökar i skymningen och ekorrhingar som hoppar förbi över trottoaren har en stor fördel i

kampen om överlevnad på en människocentrerad planet: de är söta. De söta djuren väcker känslor, de är lätta att bry sig om.

Jag hoppas bara att de söta djuren faktiskt också kunde lära oss något om empati för naturen och skapelsen som helhet.

Nu är de här!

Karin Erlandsson

23⁹⁰

KARIN ERLANDSSON
Hela himlen stormar
Hft. Fontana Media

Tre frågor till ...

Karin Erlandsson, du har skrivit boken *Hela himlen stormar* med texter om tro och hopp.

1. Första meningen i din bok lyder: "Jag har aldrig haft problem med Gud". Hur blev din tro så odramatisk?
Hur blir tro dramatisk? Förmodligen genom människor i ens omgivning som krånglat till, sårat eller fördömt. Jag har haft turen att inte komma i vägen för sådana människor, vilket förstås handlar om att jag inledningsvis har en privilegierad position. Gud och jag har en mycket kravlös och omslutande relation, vilket också gör att jag sällan kan argumentera för min tro. Jag bara tror.

2. Varför ville du skriva den här boken? Hur skiljer den sig från dina andra böcker?

Jag är författare till både vuxen- och barnböcker, men jag har också jobbat som journalist i tretton år. I mitt journalistiska skrivande ingår både ledartexter och krönikor, och *Hela himlen stormar* är kanske mer lik den sortens texter. I skönlitteratur hittar jag på, i krönikor förhåller jag mig på annat sätt till verkligheten och förmedlar uttalat en känsla eller åsikt.

3. Vilka saker kan du inte vara utan på sommaren?

Havet. Allt med havet: vattnet, stranden och horisonten.

Erik Vikström

19⁰⁰

ERIK VIKSTRÖM
I bönens tid
Inb. Fontana Media

Tid för bön

Erik Vikström, i boken *I bönens tid* samsas böner för olika typer av dagar och sinnesstämningar. Hur lyder din bön just nu?

"... skall oss var dag påminna
Guds godhets rikedom."

Sommarbön

Ja, det behövs så lite
för att här och nu,
mitt i den nordiska sommaren,
bli påmind om din godhets rikedom.
Det är bara att öppna ögonen
och se sig omkring.
Jag ser hur allting växer och mognar
på åkrarna, på ängarna och på alla gröna träd.
Och jag tackar dig ödmjukt,
käre Skapare och Far,
för att du låter mig bo i världens grönaste land.
Främst tackar jag dig för din rika nåd
som är så djup och stark och ofattbar,
som aldrig tar slut
och som räcker året om.
I din godhet får jag vakna,
i din nåd får jag lägga mig till vila.
Jag tackar dig, min Gud,
du som gav mig livet,
du som i Kristus befriade mig från döden
och som bär mig dag för dag.

JUBILEUM. – Det känns otroligt stort och jätteroligt. Så tycker sommarlägrets grundare Harry Kronqvist då han talar om lägrets 50-årsjubileum.

50 år av sommarläger

TEXT OCH FOTO: EMILIA JANSSON

Sommarlägret i Pieksämäki som ordnas av Förbundet Kyrkans Ungdom firade 50-årsjubileum i år och över 700 personer var på plats för att delta i firandet. Då **Harry Kronqvist** ordnade lägret för första gången år 1968 var det endast ett musikläger med 16 deltagare.

– Vi insåg inte alls hur stort det skulle bli, säger han.

Musik hade alltid funnits i hans släkt och då han studerade i Helsingfors visste han att han ville skapa en kör och en orkester. Då han blev musikledare på Kyrkans Ungdom ordnade han det första lägret och åkte upp till Lappland med sexton unga pojkar, sin fru och ungdomsledaren **Börje Holmström**.

– Det var otroligt enkelt och charmant. Vi hade inga planer utan allting var spontant. Pojkarna i 13-årsåldern tyckte ju att allt var roligt så vi spelade volleyboll, hade blåsorkesterövningar och vandrade. Det fanns en gemenskap på lägret man sällan får uppleva.

Lägret utvecklades under åren och hade många namnbyten innan det officiellt blev Sommarlägret. Numera är det ett familjeläger med program för alla åldrar.

Harry Kronqvist har deltagit på alla läger utom två och har alltså sammanlagt varit på plats 48 gånger. Det är svårt för honom att välja ett favoritminne men han lyfter fram sådant som han fortfarande minns väldigt starkt.

– Jag minns ungdomsväckelsen. Vi samlades i bönerummet och ropade och famnade om varandra. Det var ett Herrans liv med skrik och rop. Jag har fortfarande bilden på näthinan av den glädje som ungdomarna utstrålade då de sprang ut.

Familjetradition

Gunilla Nybäck från Jakobstad sitter tillsammans med sin dotter **Hanna Lem-**

metti och barnbarnet **Alma** på grasmattan och njuter av solen. Båda tycker lägret är viktigt för barnen att uppleva.

– I början ledde jag kurser och brukade då ta med mannen och barnen på läger. Sedan började vi ta barnbarnen med för att låta dem uppleva lägret. Både den kristna fostran och den sociala aspekten är viktigt för barn, säger Nybäck.

– Lägret var alltid sommarens höjdpunkt då man var yngre, så jag är glad att barnen får uppleva detsamma som jag gjorde, säger Hanna Lemmetti.

Gunilla Nybäck har alla tolv barnbarn på plats och tycker att det är bra att de är med på lägret och får uppleva traditionen.

– Barnen här är självgående, de är bekanta med allt och får vara fria, säger Nybäck.

– Numera ser jag lägret från barnens perspektiv, det är viktigt att de har kul, säger Lemmetti.

Förutom att sommarlägret är roligt för barnen uppskattar de också själva att de får vara på plats.

– För mig hjälper den kristna fostran att stärka min tro. Den gör det lättare att hålla fast vid tron. Och den sociala gemenskapen är trevlig, säger Nybäck.

Träffar bekanta

Julia och **Henrik Järveläinen** växte båda upp på lägret som barn och tycker att det är ett bra sätt att tillbringa sommaren.

– Man får vara med vänner, ta del av kristen undervisning och det finns ett stort utbud av annat program, säger Julia Järveläinen. Dessutom finns det en unik gemenskap som är trygg och välkomnande på lägret.

– Helheten på lägret är väldigt lyckad, säger Henrik Järveläinen.

Då de blivit äldre har även deras perspektiv på lägret förändrats.

– När jag var tonåring var programmet mer viktigt än vänner. Numera är

GUNILLA NYBÄCK (övre bilden) har både barn och barnbarn med på lägret i Pieksämäki.

vännerna mera utspridda i Svenskfinland så det är trevligt att få träffas på lägret, säger Julia Järveläinen.

– När jag var mindre var sporten viktigast men nu är det roligt att få umgås med bekanta, säger Henrik Järveläinen.

Går att skraddarsy

Orsaken till att sommarlägret fortsätter att vara populärt tror Julia Järveläinen beror på det breda utbudet och tillgången till att skraddarsy lägret enligt behov.

– Man kan delta i programpunkter men också ta det lugnt, lägret passar in i alla livssituationer, säger hon.

En yngre deltagare på lägret är **Magda Näse** som är åtta år gammal. Hon deltar i lägret för tredje gången.

– Egentligen är det mitt andra läger för första gången låg jag i magen, säger hon.

Under lägret har hon deltagit i Pyselkursen där de gjort bland annat armband och namnlappar.

Hon tycker om att få vara på lägret och träffa släkt och vänner.

– Jag har också köpt godis och lekt, säger hon.

Magda Näse tycker att sommarlägret är väldigt roligt och tycker att sådana som funderar på att delta definitivt borde komma till lägret.

Många frivilliga

Att de flesta återvänder till lägret år efter år tyder på att deltagarna är nöjda. Bakom planeringen av ett lyckat läger står av en stor grupp med **Leon Jansson** som lägerchef.

– Vi sätter ihop en planeringsgrupp på hösten för att på allvar planera lägret.

Förutom planeringsgruppen är det många frivilliga som hjälper till för att få lägret att fungera. Av de 700 deltagarna är ungefär 90 också frivilliga.

– Att det är så många frivilliga är en styrka. Det betyder att vi sätter ihop lägret tillsammans och utgår från vars och ens styrka, säger Jansson. Men det är också akilleshälen. Vi ringer tusen-

tals samtal för att hitta frivilliga och man kan till exempel få tolv nej innan man får ett jakande svar för ett enda kökspass. Det är ett stort jobb i bakgrunden.

I år tycker Leon Jansson att lägret har gått bra och han märker att deltagarna trivs.

– Det är alltid roligt att anlända en dag innan lägret börjar för att förbereda allt, och så rullar det bara på.

Lägrets långa historia har också varit en del av att göra lägret så lyckat.

– Systemet har byggts upp under åren och lägret bär sig själv. Jag har också väldigt kunnig personal och kan ha frivilliga som deltagit i lägret i trettio år och förstår hur det fungerar. Jag kan de-

legera uppgifter och behöver inte tänka mer på det för jag vet att de kommer att göras.

En av de frivilliga på lägret är **Katrin Björklund** från Karleby. Hon jobbar på kansliet under sommaren och trivs.

– Jag sommarjobbade på Kyrkans Ungdom förra året och hade så roligt att jag valde att komma tillbaka, säger hon.

Leon Jansson beskriver kansliet som lägrets hjärta och Katrin Björklund upplever att det stämmer.

– Alla kommer via oss under lägret. I början är det väldigt stressigt med incheckningar men arbetet jämnar ut sig efter det.

”Egentligen är det mitt andra läger för första gången låg jag i magen.”

Magda Näse

KOMMENTAR

EMILIA JANSSON

Betraktelser från lägret i Pieksämäki

JAG TILLBRING-

ANDE förra veckan i Pieksämäki på Förbundet Kyrkans Ungdoms sommarläger. Som första gångsdeltagare fick

jag tillsammans med 700 andra deltagare gå på kurser, lyssna på olika talare och njuta av det varma vädret.

Jag hade inte hört så mycket om sommarlägret innan jag åkte iväg. Enstaka vänner hade deltagit under åren men annars var informationsflödet litet. Ett läger med 700 personer kändes väldigt stort och jag funderade över hur allting skulle fungera och hur det skulle kännas för mig som aldrig deltagit i något liknande.

Det märktes att många deltagare kände varandra från förut. Många av dem hade varit på lägret innan de lärde sig att gå. Som förstagångsdeltagare kan det kännas nervöst ifall man inte har den stora umgängeskretsen på plats på lägret. Men det gjorde ingenting, för man kände sig välkommen ändå. Flera gånger när jag satt ensam vid ett bord kom det någon och satte sig bredvid mig och presenterade sig. Det blev flera intressanta möten med många olika människor.

SOMMARLÄGRET ÄR tänkt för hela familjen och på lägret vimlar det av människor i alla åldrar. Det ger lägret dess unika charm då man får chansen att mötas över generationsgränserna och prata med personer i olika livsskedden. Det var även fint att många generationer i samma familj kom till lägret för att vara tillsammans. Som förstagångsdeltagare märkte jag hur viktigt Pieksämäki är för familjegemenskapen. Flera av deltagarna som jag talade med poängterade hur de hade haft en rolig uppväxt på lägret och ville ge samma upplevelse till sina barn.

Förresten måste jag även nämna de duktiga frivilliga som jobbade i köket, ledde grupper, jobbade på kansliet och annars hjälpte till på lägret. De förtjänar alla ett stort tack för att lägret löpte smidigt. Det är inte alla som skulle ge upp en vecka av sin semester för att frivilligt hjälpa till.

IFALL JAG skulle sammanfatta lägret med ett ord skulle jag välja ordet gemenskap. Gemenskap finns överallt: på kurserna, i samtal med människor och under de olika programpunkterna. Alla är där tillsammans för att skapa nya minnen och för att reflektera.

Du är inte bara en individ utan en del av något större, och det finns alltid någon där för dig.

Sjung med den röst du har!

Psalmsång är demokratiskt musicerande som inte är till för bara de duktigaste sångarna, anser Nina Kronlund. I höst spelas femton sommarpsalmer in i Berghälls kyrka i Helsingfors, och precis alla som tycker om att sjunga är välkomna att delta.

TEXT OCH FOTO: **ULRIKA HANSSON**

Nina Kronlund har loggat ut och varvat ner. Till vardags är hon kantor i Esbo svenska församling och konstnärlig ledare för Finlands svenska Kyrkosångsförbund, men just nu tillbringar hon semestern i Oravais.

– Jag är ingen beachmänniska, men promenader på kvällarna är en sommarfröjd och att bara vara är det bästa.

I höst väntar en spännande satsning. Femton sommarpsalmer har valts ut och ska spelas in i Berghälls kyrka den 2 september. Därför efterlyser Kyrkosångsförbundet nu alla körer och enskilda sångare som tycker om att sjunga.

– Vi riktar oss också till profana körer, och man måste inte sjunga i kör för att vara med. Man får gärna ta med en make eller ett barnbarn som aldrig sjungit i kör.

Vid millennieskiftet spelades en julskiva in enligt samma princip. Då dök femhundra sångare upp. Också nu hopas man på flera hundra deltagare.

– Ju fler som är med, desto bättre låter det, konstaterar Kronlund.

Lagom till jul kommer skivan ”Sommarlov” att vara färdig och kommer till försäljning tillsammans med en nyutgåva av den sedan länge slutsålda cd:n ”Jullov”. Intäkterna går till Kyrkans Utlandshjälps satsningar på flyktingar och asylsökande i Uganda.

Motverka elitism

Nina Kronlund konstaterar att fenomenet att sjunga tillsammans lever och mår bra.

– Titta bara på Allsång på Skansen på tisdagar. Visst är det roligt för folk att se Alcazar uppträda på scenen, men tänk om man tog bort allsången! Och det är samma sånger som sjungs, år efter år. Folk vill delta och alla ska få höras med den röst de har.

Det är samma tankegång som genom-syrar psalminspelningen också.

– Psalmsång är ett demokratiskt musicerande. Alla får vara med, inte bara de duktigaste sångarna. Med inspelningen vill vi motverka det slags elitism inom musikkulturen som lätt gör att proffsmusiker isolerar sig i sina egna kretsar. I stället vill vi stärka insikten om att det är en verkligt professionell insats då en musiker gör musik tillsammans med alla.

Det är inte bara finlandssvenska psalmer som kvalat med.

– Vi har valt ut godingarna helt enkelt: Den blomstertid nu kommer, Måne och sol, En vänlig grönskas rika dräkt och så vidare.

Det blev inga psalmer från det nya psalmbokstillägget denna gång.

– Det har gjorts en stor inspelning av alla de nya psalmerna väldigt nyligen. Dessutom vet vi inte än vilka av de nya psalmerna som kommer att bli klassiker. I den här inspelningen ville vi satsa på psalmer folk känner igen.

Kronlund tycker att det är rörande när far- och morföräldrar både kan samma psalmer som sina barnbarn och gärna sjunger dem tillsammans med dem.

Med inspelningen slås också ett slag för orgeln.

– Det här är ett sätt att visa vad orgeln går för. Orgeln är så effektiv som ackompanjemangsinstrument att det i stället för ett kompband eller en hel orkester bara behövs en enda musiker för att stöda flera hundra människors allsång. Egentligen är det otroligt att kantorer varje söndag i gudstjänsten kan leda musiken utan att ens själva i många fall synas, funderar hon.

– Vår psalminspelning går ut på samma sak, kanske bara i lite större skala än vanligt.

Live är live

Att få en inspelad skiva i handen är en konkret och viktig dokumentation.

NINA KRONLUND trivs med att bara vara under sin semester i Oravais. I höst väntar en storsatsning när femton sommarpsalmer spelas in med förhoppningsvis flera hundra ivriga sångare.

– Om vi har en sångskatt som funkade i generationer måste vi framhålla den.

En skiva med psalmer kan också vara till stor nytta i undervisningen i grundskolan anser hon.

– Om tjugo år tror jag inte vi ger ut en cd-skiva längre. Men just nu är det en konkret sak som fungerar.

Hon är själv väldigt förtjust i liveinspelningar och konstaterar att dagens musik ofta är så extremt producerad att den lätt kan bli plastig.

– På liveinspelningar är det fantastiskt att höra någon andas på riktigt, och själva inspelandet är verkligen något vi al-

la gör tillsammans just då.

Hur får man då flera hundra psalmsångare att följa manus så att inspelningen blir lyckad?

– Folk har alltid bra disciplin, de tar en inspelning på allvar. Dessutom har vi duktiga organister, **Markus Malmgren** och **Dag-Ulrik Almqvist**, som jag har stort förtroende för.

Nysningar och stolskrap måste förstås raderas från slutversionen.

– Dessutom är brandstationen i Berg-häll nära kyrkan, så ibland måste vi kanske vänta när det är utryckning. Men sådant hör till, säger Kronlund och skrat-tar.

Lever med konstant smärta

BOOK

Svag men ändå stark

Författare: Eva Hylander
Förlag: Argument Förlag

Eva Hylander har skrivit och illustrerat en bok i litet format om att leva med kronisk smärta. Hon lider av en genetisk sjukdom, Ehlers-Dan-

los syndrom, en typ av bindvävsförändringar som påverkar leder, hud, blodkärl och inre organ. Smärtan hon lever med försvårar och omöjliggör en vanlig vardag. Hon har inte haft en smärtfri dag under de senaste tretton åren och inte en smärtfri stund under de senaste fem. Hon är sjukpensionär och trebarnsmor.

En frågeställning hon återkommer till är: ”Om jag inte kan, inte orkar, vem är jag då?”. Även om boken till för-

matet är något av en kort tankebok hinner Hylander på de få sidorna fånga något av det essentiella i att vara människa, i att förstå sitt värde och försöka se en mening i tillvaron också när allt talar emot det.

Innehållet består av korta prosastycken, hennes egna illustrationer och dikter. Hennes gudstro lyser igenom i alla tre uttrycksformerna. Kortprosan känns drabbande och som läsare tänker man ofta: Hur mycket orkar en männis-

ka? Dikterna framstår däremot ibland som lite mer opolerade än diktformatet utlovar. Samtidigt fångar hon väldigt skickligt det som bränner till: ”Ni kommer in från kylan / rosiga, pigga / njuter av värmen / lugnet i borgen / Jag gläds med er / och sörjer”.

Illustrationerna är en spännande blandning av akvarell, akryl och det något otippade ”kaffe med sump”. Att hon målar med kaffe beror på att det tidvis varit för svårt att med värkande fingrar hantera

kladdiga färger. Korsen hon målat med kaffe i olika bruna nyanser är väldigt berörande; de säger något om människans starka längtan att uttrycka sig trots omänskliga omständigheter.

Jag skulle gärna ge boken i present till någon jag vet att lever med en kronisk sjukdom, mycket tack vare att Hylander närmar sig ämnet på ett finstämt sätt utan att skriva någon på näsan om hur man borde tänka.

■ **ULRIKA HANSSON**

Inte på utdöende

Nina Kronlund ser inte alls mörkt på framtiden för församlingskörer och annan kyrkomusik.

– Egentligen är det inte kämpigare nu än förr. Folk verkar vara beredda att betala för till exempel begravningar, barnverksamheten och musiken. Folk sjunger gärna i kyrkan för att det klingar fint. Det är en bra hobby och en stark gemenskap. Statistiken visar inte alls på någon nedgång för kyrkomusiken, utan tvärtom. Till exempel i vår konsertserie i Esbo domkyrka går besökarantalet upp år för år.

Hon nämner en rapport från Kyrkostyrelsen som visar att de som aktivt deltar i kyrkans musikverksamhet ökat med över 6 000 personer de senaste tio åren.

– Däremot kanske man måste hitta lite nya former och till exempel ha mera projekttänk.

Även om man kanske tycker att medelåldern är hög i en del körer så kommer faktiskt nya förmågor med, har Kronlund kunnat konstatera, och barnkörer-na fortsätter att locka deltagare.

– Dessutom är aktiva 85-åringar vid en helt annan vigör idag än för två generationer sedan.

FAKTA SOMMARPSALMER

- **Inspelningen** av sommarpsalmerna ordnas sö 2.9 kl. 16 i Berghälls kyrka.
- **Mer** om inspelningen, psalmsurvalet och hur man anmäler sig hittas på Kyrkosångsförbundets webbplats, www.fsksf.fi.
- **Intäkterna** från skivan går till Kyrkans Utlandshjälp och närmare bestämt det flyktingtäta området Rwamwanja i sydvästra Uganda där Kyrkans Utlandshjälp startat en yrkesutbildning för flyktingar och ugandier.

Rotlösa sökare i Berlin och Åbo

BOK

Linda

Författare: Tomas Jansson

Förlag: Schildts & Söderströms 2018

Linda av **Tomas Jansson** är en roman om en grupp människor, men det ska sägas redan från början att den nästan lika mycket är en roman om de två städer där merparten av handlingen utspelar sig: Åbo och Berlin. Speciellt skildringen av Berlin strax efter murens fall fascinerar och stannar kvar i minnet: åren när den återförenade staden fortfarande sökte sin form och ny verksamhet på ett anarkistiskt sätt tar plats i övergivna lokaler.

Handlingen tar sin början när Linda under tidigt 1980-tal flyttar från Helsingfors till Åbo, börjar gymnasiet och träffar Mia – någon som är lika mycket sökare och lika ointresserad av att passa in som hon själv. Det här blir startskottet för deras vänskap, och snart lär de också känna Rasko, som kallar sig så efter Dostojevskis romanfigur Raskolnikov. Robert stiger in i handlingen ett antal år senare när han och Linda lär känna varandra i Berlin, Renberg när Linda återvänt till Åbo och allt oftare blir passagerare i hans bil. Linda är huvudpersonen som knyter samman allas berättelser även om de övriga också ges utrymme för sina egna upplevelser och tolkningar.

Linda är en roman som vill väldigt mycket. Den vill problematisera mansrol-

len, den vill skildra ett Åbo och ett Berlin i förändring och den vill samtidigt följa sina personer och

deras inre strider under tre decennier. Delvis lyckas den, och Jansson får mig att läsa vidare för att få veta hur det ska gå, även om en del av beskrivningarna av personerna gärna hade fått gett vika för mer gestaltning. Att mycket beskrivs i stället för att gestaltas bidrar också till att personerna i boken – bortsett från den ordknappe Renberg – alla ter sig ganska lika. Alla söker efter något utan att egentligen förstå vad de söker, alla dessa brådmogna ungdomar växer upp till vuxna som brottas med sin egen oförmåga att utträta sina drömda storverk. De känns bitvis mer som olika sidor hos samma person än som separata individer. Den sorgprocess som huvudpersonen på något vis kanaliseras genom sitt liv får en så märklig inledning – Linda konstaterar att hon förtränger sorgen eftersom hon inte orkar med den just nu – att trovärdigheten vacklar.

Romanens prolog som sveper över Lindas personer sedda från ovan var en läcker inledning som skruvade upp förväntningarna. Kanske är det därför jag sedan blir besviken över att inte bli golvad på allvar av berättelsen om dessa människors liv: jag skymtar en potential som inte helt och hållet uppfylls.

ERIKA RÖNNGÅRD

EN STOR del av handlingen i Tomas Janssons roman utspelar sig i Åbo och Berlin.

Mikael Svarvar tackade för sig

KÖR. Det har blivit något av en tradition med en Jakob Gospel-konsert under en av kvällarna på Jakobs stads sommarevenemang Jakobs dagar. Så också i år, men i år markerade konserten samtidigt också en milstolpe.

Årets konsert innebar nämligen samtidigt att **Mikael Svarvar** gav vidare ansvaret som körledare till

Fanny Sjö Lind, som tar över från och med september då kören kör igång höstsången.

– Då jag tog över kören så gjorde jag det mest för att jag tyckte att det skulle ha varit tråkigt om kören hade gått i graven. Men i takt med att jag lärde känna kören och körmedlemmarna började det kännas bättre och bättre, sammanfattade Mi-

kael Svarvar det faktum att det till slut blev hela sju år med Jacob Gospel.

Han konstaterade också att han har stort förtroende för Fanny Sjö Lind som nu tar över kören. Också hon såg med tillförsikt framåt.

– Jag är säker på att det här blir bra för det här är inte Heidis kör, inte Rebecas kör, inte Mikaelns kör, inte min kör, utan det här är

Herrens kör, sade Sjö Lind.

Med Heidi och Rebecca syftade då Fanny Sjö Lind på **Heidi Storbacka** och **Rebecca Ekman** som ledde kören innan Mikael Svarvar. Heidi Storbacka startade kören år 2005.

MIKAEL SVARVAR får en avskedskram av Fanny Sjö Lind som nu tar över Jacob Gospel. FOTO: MATTI ASPVIK

PSALMVÄVEN AUGUSTI

1	E	2	B		3	G	4	L	5	K		6	J	7	U	8	O	9	F		10	A	11	D		12	I	13	K	14	X	15	Y	—			
16	M	17	F	18	C	19	H	20	R	21	L	22	V	23	O		24	M	25	S	26	G	27	C	28	F	29	T	30	E	31	H	32	A	33	V	
34	S	35	I	36	P	37	X	38	B	39	G		40	X	41	E	42	L	43	J	44	Y	45	R	46	M		47	F	48	X	49	C	50	I		
51	H	52	G	53	U	54	M		55	X	56	I	57	K		58	L	59	P	60	B		61	F	62	K	63	H	64	T	65	A	66	V			
67	S	68	D	69	J	70	O	71	H	72	E	73	N	74	M	75	B		76	X	77	K	78	L	79	S	80	R	81	L		82	B	83	A		
84	O	85	V	86	I	87	D	88	T		89	P	90	K	91	F		92	L	93	G	94	M	95	D	96	A		97	F	98	N	99	C			
100	H	101	Y		102	I	103	G	104	N		105	E	106	O	107	J	108	R		109	C	110	M	111	L		112	F	113	P	114	B				
115	K	116	H	117	A	118	V	119	N		120	M		121	S	122	U	123	R	124	L	125	D	126	I		127	O	128	H	129	T	130	K			

Konstruerat av ANN HUSMAN

- A

Sakkunnig

32

117

10

65

83

96
- B

Intimitet

2

82

60

114

38

75
- C

Ljudet av en rockgrupp

99

49

18

27

109
- D

Primitiv plog

11

87

125

95

68
- E

Stor öken i södra Israel

30

41

105

1

72
- F

Ljus som för vilse

47

91

17

61

9

112

97

28
- G

Är även Grönland en del av

26

52

93

3

103

39
- H

Gediget i viss panna

31

128

100

71

51

116

63

19
- I

Var tempelpräst på Jesu tid

12

126

50

102

35

56

86
- J

Att värma händerna i

107

69

6

43
- K

Rättat till ett misstag

62

115

57

77

90

5

130

13
- L

Kan vi köpa rotfrukterna

124

78

111

92

58

42

81

21

4
- M

Bas för dipp

16

74

110

54

94

24

120

46
- N

”Hennes mun den ä rö, å vita ä tännera,
å mjuka å herrskapsfina ä hännera [...] Hennes hår då ä svart som di mörkaste nätter! Å då undelit då att jag längtar ätter’a”

73

104

119

98
- O

Färgstark grönsak

23

106

127

70

84

8
- P

Bilen har fyra

89

59

113

36
- R

Är gammal, sägs det

123

45

20

108

80
- S

Plundra

79

121

34

67

25
- T

Hon med äpplena

29

64

129

88

- U

Stiger från eld

53

7

122
- V

Rundfråga

118

33

85

22

66
- X

Välvilja

48

55

40

76

14

37
- Y

Korkat kreatur?

15

44

101

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A–Y. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A32, den andra A117 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A–Y bildar psalmens namn. Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 571, *Liksom vandraren i längtan*, vers 2, som börjar med orden ”Väktare, vad lider tiden”. Vinnare i förra Psalmväven är: **Ebba Friman**, Pargas, **Britt-Marie Bränn**, Nykarleby och **Camilla Haglund**, Helsingfors. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Sänd in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Vi behöver din lösning hos oss senast 5.9.2018. Märk kuvertet ”Augusti–Psalmväv”. Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalm nr och vers i Psalmboken:

Som börjar med orden:

Namn & adress:

UR EVANGELIET

”Ty om de underverk som har utförts i dig hade skett i Sodom, så hade staden stått kvar ännu i dag.”

Läs mera i
Matt. 11:20–24.

OM HELGEN

Kallelsetider

Denna söndag infaller i närheten av den dag då templet enligt judisk tradition förstördes (den nionde dagen i månaden Av). Det traditionella evangeliet syftar på denna händelse.

Israels, Guds egendomsfolks, historia visar att det i livet finns vissa tider då enskilda människor och hela samfund på ett särskilt sätt ställs inför avgöranden. Tilliten till egen förmåga och mänsklig visdom kan i dessa situationer hindra oss från att höra Guds röst och följa hans vilja.

RUNT KNUTEN

Plättkarneval!

Fredag 3.8 kl. 17–24 och lördag kl. 8–20 vid Bosund fiskehamn. Plättar säljs till förmån för missionen.

LUST ATT
VARA MITT I
SMÖR
ÖGAT
- NÄR ER
FÖRSAMLING HAR
NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Gäller endast församlings- och kyrkligt relaterade annonser.

2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN HARRY SANFRID BACKSTRÖM

FOTO: LEILA WARÉN-BACKSTRÖM

Vad betyder det att vara kallad?

VI FIRAR elfte söndagen efter pingst, temat är ”Kallelsetider”. Profeten Jesaja förmanar: ”Sök Herren medan han låter sig finnas, åkalla honom medan han är nära” (Jes. 55:6). Men vad betyder ordet kallelse? Vi har fått olika gåvor från Herren att förvalta. Vi strävar framåt och söker efter tillfredsställelse och lycka. Vi ställer upp mål och jobbar för att förverkliga dem efter bästa förmåga. I dopet blev vi döpta i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn (Matt 28:19). Vi blev en Jesu Kristi lärjunge i dopet.

Livet kan sedan gestalta sig på många olika sätt. Vi kan ha ett nära eller mera distanserat förhållande till Gud, kanske också så att vi ibland vill förneka Herren. Vi tycker kanske att vi klarar av allt själva. Vi lutar på att vi själva kan åstadkomma allt och att vi

har allt i vår egen hand och i vår egen kontroll, med hjälp av egen förmåga. Men förr eller senare kommer det tillfällen när inte allt går som vi har tänkt. Det kan vara ekonomiska problem, arbetslöshet, sjukdom eller problem i relationen till en annan människa, allt ställs i ny dager.

GUD HAR gett oss den fria viljan att gå våra egna vägar, men de svåra stunderna och tiderna är samtidigt ett tillfälle när Herren kallar oss. Han knackar på vår dörr och ber att få komma in. Det bästa vi kan göra då är att be: ”Jag erkänner Jesus Kristus som min Frälsare, förlåt mig mina synder, vägled mig ut ur dessa svårigheter, jag klarar mig inte ensam”. Och han svarar Dig, på det sätt som är bäst, Din stig, Din väg.

Harry Sanfrid Backström arbetar som kyrkoherde i Västabolands svenska församling vars geografiska område sammanfaller med Pargas stads geografiska område.

I dag funderar han på torkan som har drabbat Finland och andra länder och som ställer till stora problem för jordbrukare, boskapsuppfödare, grönsaksodlare och bäreodlare.

Harrys tips: Den dagliga Bibelläsningen och bönerna ger glädje, stadga, vägledning, hjälp och tröst under dagen och i livet.

#bönetwitter

”Herre, låt mig få del av din kärlek och den räddning du lovat mig (Ps 119:41).”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter
Veckans tweet är skriven av Harry Sanfrid Backström.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Mos. 18:20–32

ANDRA LÄSNINGEN
Hebr. 3:15–19

EVANGELIUM
Matt. 11:20–24

Elfte söndagen efter pingst. Temat är kallelsetider.

PSALMFÖRSLAG

433, 434, 483, 824

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Martyr (från grekiskan) är ett vittne, en person som genom sin död vittnar om sin tro (Apg. 7:54).

Martyrernas dödsdagar kallas himmelska födelsedagar och utgör tillsammans med helgondagarna kyrkans kalendarium som gett upphov till almanackans namnsdagar.

Aposteln Petrus, liksom Paulus, led martyrdöden i Rom år 64 eller 67. På den plats där Petrus fick sin grav lät man uppföra ett altare som på 300-talet ersattes med en stor kyrka, Peterskyrkan. Den i sin tur ersattes på 1500-talet med den nuvarande Peterskyrkan.

KALENDERN 3–16.8

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTABOLAND
Hela församlingens gemensamma högmässa söndag 5.8 kl. 13: i Houtskär kyrka, Williams, Backström, Lehtonen, Pietarinen. Lunch innan mässan kl. 11 och promenad med guidning runt prästgården och kyrkan. Eftermiddagskaffe vid kyrkan efter högmässan.
Pargas församlingsdistrikt:
Fr 3.8 kl. 13: Andakt i Seniorstugan, Nikander.
Lö 4.8 kl. 16: Konsert i Agricolakapellet. Gitarrkonstnären Timo Korhonens elever avslutar sin mästarkurs med gitarkonsert. Fritt inträde.
Må 6.8 kl. 13: Andakt i Björkebo servicehus, Nikander.
On 8.8 kl. 18: Veckomässa i kyrkan, Backström, Lehtonen.
To 9.8 kl. 19: Kvällsmässa i Qvidja kapell, Backström, Lehtonen.
Fr 10.8 kl. 18: Konsert ”Folktoner” i kyrkan med Therese Karlsson, sopran och Martin Segerstråle, piano. Fritt inträde, programblad 10€.
Sö 12.8 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Backström, Lehtonen.
Må 13.8 kl. 18: Välsignelse av årets förstaklassister, Lidén, Eklund-Pelto, Lehtonen.
On 15.8 kl. 18: Veckomässa i kyrkan, Backström, Lehtonen.
– kl. 21: Konsertserien Sommarnatt i Pargas: ”Sommarkvällens bön”. Puro Ensemble. Fritt inträde, programblad 10€.
Nagu kapellförsamling:
Sö 12.8 kl. 11: Högmässa i kyrkan, Granström, Ollila.
– kl. 14: Högmässa i Nötö kyrka, Granström, Ollila.
Korpo kapellförsamling:
Sö 12.8 kl. 18: Sommargudstjänst i St Mikaelsskapellet (Korpo kyrka), Killström.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 12.8 kl. 11: Finskspråkig mässa i kyrkan, Killström, Pietarinen.
Iniö kapellförsamling:
Sö 12.8 kl. 13: Högmässa i kyrkan, Vuola.

KORSNÄS
Sö. 5.8. kl. 11: Högmässa, Janne Heikkilä, Deseré Granholm
Sö. 12.8. kl. 11: Gudstjänst, Heikkilä, Granholm
Ons. 15.8. kl. 19: Sommarsamling på Strandhyddan, Heikkilä, Granholm, familjekören fr. Övermark

KRISTINESTAD
Sö 5.8 kl 10: Högmässa i Lfjärds kyrka, Norrback, R Bergqvist
Sö 5.8 kl 18: Gudstjänst i Kstads kyrka, Norrback, R Bergqvist
Sö 12.8 kl 12: Högmässa i Kstads kyrka, Norrback, R Bergqvist
Sö 12.8 kl 18: Gudstjänst i Salteriet i Kilen, Norrback, R Bergqvist. Servering
kristinestadssvenskaforesamling.fi

NÄRPES
Sö 5.8 kl. 18: Kvällsgudstjänst på Frank Mangs Center, Snickars, G.Lindén
Lö 11.8 kl. 18: Aftonmusik S:ta Maria, Konsert med Henrica Lillsjö mezzosopran och Juha Mäkilä piano.
Sö 12.8 kl 12: Högmässa, Daniel Viklund pred., Ingvesgård, G.Lindén, Rosengård, ekumenisk kör.
Sö 12.8 kl 18: Kvällskonsert på Fridskär med Lutherkvintetten och Emilia Lövsund. Servering.
Övermark
Fr 3.8 kl. 14.30: Välkomstmöte,

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
11:e söndag efter Pingst
5.8. kl. 12: Högmässa, Ingemar

Johansson och Carl Micael Dan.
12:e söndag efter Pingst
12.8 kl. 12: Gudstjänst, Ingemar Johansson och Carl Micael Dan.

JOMALA
Sö 05.08 kl. 11.00: Högmässa P Blumenthal, E-H Hansen, J Boholm-Saarinen
Sö 12.08 kl. 11.00: Högmässa med konfirmation S Ång, K Gåddnäs, S Winé, E-H Hansen, A Karlsson, J Boholm-Saarinen

MARIEHAMN
FR 03.08 kl. 14.00: Musik till kaffet i S:t Görans café.
LÖ 04.08 kl. 20.00: Konsert i S:t Görans kyrka, damkören Exaudio.
SÖ 05.08 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka.
TI 07.08 kl. 19.00: Konsert i S:t Görans kyrka, Öppningskonsert, Katrina kammarmusik festival.
TO 09.08 kl. 12.00: Konsert i S:t Görans kyrka, Alie, Amy och Amanda (Katrina Kammarmusik)
FR 10.08 kl. 14.00: Musik till kaffet i S:t Görans café. (Sista dagen caféet har öppet).
SÖ 12.08 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka.
Kyrktaxi mot beställning

SUND-VÄRDÖ
Söndag 5.8 kl. 11.00: Högmässa i Sunds kyrka. Olav Johansson, Andreas Karlsson.
Söndag 12.8 kl. 14.00: Friluftsgudstjänst på Erkas, Vårdö. Laura Serell, Gunilla Boman.
www.sund-vardoforsamling.fi

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
Sö. 5.8. kl. 11: Högmässa, Janne Heikkilä, Deseré Granholm
Sö. 12.8. kl. 11: Gudstjänst, Heikkilä, Granholm
Ons. 15.8. kl. 19: Sommarsamling på Strandhyddan, Heikkilä, Granholm, familjekören fr. Övermark

KRISTINESTAD
Sö 5.8 kl 10: Högmässa i Lfjärds kyrka, Norrback, R Bergqvist
Sö 5.8 kl 18: Gudstjänst i Kstads kyrka, Norrback, R Bergqvist
Sö 12.8 kl 12: Högmässa i Kstads kyrka, Norrback, R Bergqvist
Sö 12.8 kl 18: Gudstjänst i Salteriet i Kilen, Norrback, R Bergqvist. Servering
kristinestadssvenskaforesamling.fi

NÄRPES
Sö 5.8 kl. 18: Kvällsgudstjänst på Frank Mangs Center, Snickars, G.Lindén
Lö 11.8 kl. 18: Aftonmusik S:ta Maria, Konsert med Henrica Lillsjö mezzosopran och Juha Mäkilä piano.
Sö 12.8 kl 12: Högmässa, Daniel Viklund pred., Ingvesgård, G.Lindén, Rosengård, ekumenisk kör.
Sö 12.8 kl 18: Kvällskonsert på Fridskär med Lutherkvintetten och Emilia Lövsund. Servering.
Övermark
Fr 3.8 kl. 14.30: Välkomstmöte,

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 3.8 Tua Backman, Nykarleby **Sö** 5.8 9.03 Ett ord om helgen **Må** 6.8 Anna Maria Böckerman, Helsingfors **Ti** 7.8 Anders Lindström, Ekenäs **Ons** 8.8 Hedvig Långbacka, Helsingfors **To** 9.8 Karl Sällström, Helsingfors. **Fre** 10.8 Minna Silfvergrén, Lovisa **Sö** 12.8 9.03 Ett ord om helgen **Må** 13.8 Kaj-Mikael Wredlund, Karis **Ti** 14.8 Anders Lindström, Ekenäs **Ons** 15.8 Victoria Grönlund, Vasa **To** 16.8 Erika Boije, Uppsala.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 3.8 Sixten Ekstrand, Borgå **Sö** 5.8 Kallelsetider. Textläsare: Lotta Keskinen och Karl Sällström. Producent: Hedvig Långbacka **Må** 6.8 Bevarade ord. Monica Heikel-Nyberg läser texter av Margareta Melin **Ti** 7.8 Anna Maria Böckerman, Helsingfors **Ons** 8.8 Karolin Högberg, Kökar **To** 9.8 Hedvig Långbacka, Helsingfors. **Fre** 10.8 Minna Silfvergrén, Lovisa **Sö** 12.8 Självprovning. Textläsare: Malin Storbjörk och Viola Storbacka. Producent: Hedvig Långbacka **Må** 13.8 Bevarade ord. Monica Heikel-Nyberg läser texter av Margareta Melin **Ti** 14.8 Janne Kütimaa, Tallinn **Ons** 15.8 Minna Silfvergrén, Lovisa **To** 16.8 Robin Lindberg, Karis.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 5.8 Tvåspråkig musikgudstjänst med Ekenäsnejdens svenska församling. Kammarmusikfestivalen Ekenäs sommarkonserter. Predikant: Anders Lindström. Musiker ur Finländska Kammarorkestern. **Sö** 12.8 Högmässa från Svenska lutherska evangelifören- ingens missionsfest i Övermark. Predikant: Leif Erikson. Liturg: Marcus Jakobsson. Organist: Sam Lindén. Körle- dare: Gerd Lindén. Sång: Närpes församlings lovsångs- grupp.

VEGA

Jakobsson, Ingvesgård, Brita Jern, Familjekören **Fr** 3.8 kl. 19: Kvällsmöte **Lö** 4.8 kl. 11.15: Familjeguds- tjänst, Lövdahl, Enlund **Lö** 4.8 kl. 19: Kvällsmöte. Paus med servering. **Sö** 5.8 kl. 10: Gemensam hög- mässa i Övermark kyrka. Leif Erikson pred., Jakobsson **Sö** 12.8 kl 10: Gudstjänst, Löv- dahl, Rosengård **Pörtom** **Sö** 12.8 kl 18: Högmässa, Löv- dahl, G. Lindén. www.narpesforsamling.fi

KORSHOLMS PROSTERI

■ **BERGÖ**
Sö 5.8 kl. 14: Högmässa, Eng- lund, Nygård.
Sö 12.8 kl. 14: Gustjänst, Englund, Nygård.

■ **KORSHOLM**
Sö 5.8. kl 11: Högmässa i kyrkan, Sårs, Westerlund.
Sö 5.8. kl 13: Högmässa i Smeds- by förs.gård, Sårs, Westerlund.
Sö 12.8. kl 11: Konfirmations- mässa i kyrkan, Örnsköldsvik grupp A, Jessica Bergström- Solborg, Gunnar Sårs, Susanne Westerlund.
Sö 12.8. kl 20.20: ”Wargh möter Bach”, orgelkonsert i kyrkan med Markus Wargh, konserten projie- ceras på storbildsskärm framme i kyrkan. Andakt Berndt Berg. Kol- lekt till församlingens musikskola. **Fr** 31.8 kl 11-16.30: Prosteriets pensionärsutfärd till Alskat lä- gergård, ann senast 20.8. till pastorskansliet tel 0440 415 008 eller diakon Li Ollil-Nylund tel 044 356 0530. Avgift 10€.

■ **KVEVLAX**
Sö 5.8 kl. 10: Högmässa, Lind- blom, Andrén.
Sö 12.8 kl. 10: Högmässa, Lind- blom, Andrén.
To 16.8 kl. 21: Skymningsmusik i kyrkan. Wargh möter Bach. Mar- kus Wargh. Konserten projiceras på storbildsskärm. Fritt inträde. Servering.

■ **MALAX**
Sö 5.8 kl. 10: Högmässa i kyr- kan. Kyrktaxi. Norrback, Loviisa Tuomisto.
Sö 5.8 kl. 12: Messu kirkossa, taksi. Norrback, Loviisa Tuomisto. **Ti** 7.8 kl. 18: Ekumenisk bön i Betel.
Sö 12.8 kl. 10: Gudstjänst i kyr- kan. Tornberg, Lax.

■ **PETALAX**
Högmässa: sö 5.8 kl. 11. Englund, Nygård.
Gudstjänst: sö 12.8 kl. 11. Eng- lund, Nygård.
Prosteriets utfärd till Alskat: to 30.8. Start från Petalax TB kl. 9.30. Anmälan till 050 583 7353 senast den 22.8.

■ **REPLOT**
Sö 5.8 kl. 10: Högmässa i Replot. Glenn Kaski, Svante Sjöholm. Kyrkkaffe för 50-års konfirman- der i försh. efter högmässan. **Sö** 12.8 kl. 10: Högmässa i Replot. Glenn Kaski, Svante Sjöholm. **Sö** 12.8 kl. 15: Hela kyrkan sjung- er i Björkö kyrka. Medv. Peter Kankkonen, Nedervetil kyrkokör, Projektkören, Harry Kronqvist, blåskvartett. Servering.

■ **SOLF**
sö 5.8. kl 11: Ordets gudstjänst, Ann-Mari Audas-Willman, Olof Jern, Karolin Wargh. 2019 års konfirmander deltar. Vårdnads- havarna är speciellt inbjudna. **sö** 12.8. kl 18: Högmässa, Rune Lindblom, Karolin Wargh.

■ **VASA**
TREFALDIGHETSKYRKAN
sö 5.8 kl 13: Ekumenisk park- gudstjänst i kyrkparken. Eija o Ari Kulmala, Anders Olin, Forslund, Vidjeskog.
to 9.8 kl 19.30: Aftonmusik. Esa Pietilä, saxofon. Fritt inträde.
sö 12.8 kl 13: Högmässa Forslund, Kronlund.
BRÄNDÖ KYRKA
12.8 at 1 pm.: Sunday Service, Hänninen, Heikius.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
sö 12.8 kl 11: Gudstjänst Forslund, Kronlund.
SUNDOM KYRKA
sö 5.8 kl 10: Högmässa Hänni- nen, Heikius.

PEDERSÖRE PROSTERI

■ **ESSE**
Fr 3.8 kl. 18: K12 – beachparty vid Nasa.
Sö 5.8 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ahlvik, Ray, textläsare Jonas Forsblom, kyrkvårdar Yt- teresse nedre.
– **Kl. 14:** Sammankomst i Punsar bönehus.
Fr 10.8 kl. 14: Nattvard i Esselun- den, Granlund, Ray.
– **Kl. 15:** Nattvard i Essehemmet, Granlund, Ray.
Lö 11.8 kl. 19: Musik i augus- tikvällen, Sven-Olof Ray, orgel. Monica Cederberg läser texter av Ylva Eggehorn.
Sö 12.8 kl. 10: Gudstjänst med välsignelse inför det nya läsåret, Granlund, Ray, textläsare Christel Gunell, kyrkvårdar Överesse.

■ **JAKOBSTAD**
FR 3.8 kl. 19.00: In da house i FC ungd.utr, Josefina Nordström.
SÖ 5.8 kl. 12.00: Mässa i kyrkan, Turpeinen, Östman.
SÖ 5.8 kl. 15.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Wargh.
SÖ 5.8 kl. 20.00: Musik i som- markvällen i kyrkan. Anders Forsman, orgel. Andakt Anders- sén-Löf.
MÅ 6.8 kl. 17.00: Tehuset, en multikulturell mötesplats för kvinnor och barn, i FC ungd.utr. **Ti** 7.8 kl. 11.00: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.
Ti 7.8 kl. 13.00: ”Kvar i stan” i FC. Psykosociala förbundets arbete med återhämtning och männis- kans friskfaktorer, Ann-Charlott Rastas, Östman.
ON 8.8 kl. 19.00: Öppen som- marbibelskola i Jakobstads kyrka. Lukasevangeliet, Anderssén-Löf.
FR 10.8 kl. 19.00: In da house i FC ungd.utr, Jonathan Eklund.
SÖ 12.8 kl. 12.00: Gudstjänst i kyrkan, Anderssén-Löf, Östman.
SÖ 12.8 kl. 20.00: Musik i som- markvällen i kyrkan, Sven-Olof Ray, orgel, Mathias Ray, violin. Andakt Anderssén-Löf.
Ti 14.8 kl. 11.00: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.
ON 15.8 kl. 19.00: Öppen som- marbibelskola i Jakobstads kyrka. Lukasevangeliet, Anderssén-Löf.
Ti 14.8 kl. 11.00-15.30: Utfärd till seniordagen på Pörkenäs med start från FC, bussen kör via Kyrkostrands församlingshem.

Pörkenäs firar 60 år. Gun-Maj Näse, Jan-Erik Nyman, Jan-Erik Nyholm, Åstrand. Pris 20 € (mat, kaffe, buss). Anmälan senast 8.8 till församlingskansliet 0403 100 410. Tillbaka vid FC ca 15.30.
Alpha – grundkurs i kristen tro: i Församlingscentret. Alpha be- står av 10 kvällssamlingar och en weekend. Start tisdag 4.9.2018 kl. 18–20.30. En kväll innehåller måltidsgemenskap, föreläsningar och samtal i grupper. Anmäl- ningar via www.jakobstadssven- skaforsamling.fi eller boris.salo@evl.fi 0403 100 413.
Åktenskapskurs: onsdagar kl. 18–20.30 i Kyrkostrands försam- lingshem med start 19.9. Mera info se församlingens webbsida. Anmälan: <http://www.pederso- refsamling.fi/aktenskap>

■ **KRONOBY**
Ungdomssamling vid Sommar- hemmet: lö 4.8 kl 19.30
Mässa: sö 5.8 kl 10.00 kyrkan. Wallis, Kurt Enkvist.
Hospitalspredikan: on 8.8 kl 19.00 vid Korpholmen. Krokfors, Ellfolk-Lasen.
Ungdomssamling vid Sommarh: fr 10.8 kl 19.30
Gudstjänst: sö 12.8 kl 10.00 kyrkan. Krokfors, Ellfolk-Lasen, Kivjärv – Snåre läslag.
Vandring vid Siiponjoki i Kalajoki: sö 12.8 kl 12.00. Gem. start från fh. Egna bilar. Egen matsäck. Arr KU
Gemenskapsdag för syförening- ar: On 15.8.2018 13.00. Sommar- hemmet, Wallis, Ellfolk-Lasen, Erickson. Servering
Nattvard på Sandbacka Vårdcen- ter: to 16.8 kl 14.00. Wallis

■ **LARSMO**
Fre 3.8 kl. 17-24 samt lö kl. 8-20 **Plättkarneval:** vid Bosund Fiske- hamn. Plättar säljs till förmån för missionen.
Fre 3.8 kl. 19 Missionsmöte: i Bosund båt- och fiskemuseum. missionär Jimmy Svenfelt, sång Anya och Sasha från Israel.
Sö 5.8 kl. 10 Högmässa: Lassila, Enkvist. Kyrkvård: Slussnäs, Käld, Brask.
Sö 5.8 kl. 14 Skärimöte: på Köp- manholmen tillsammans med Larsmo baptisförsamling. Majvor Nyholm, Lassila, Anya och Sasha. Avfärd från Sonamo båthamn. I händelse av regn hålls mötet i Västerby bönhus.
Ons 8.8 kl. 18 Sommarkväll: vid prästgårdsstranden. Gemenskap, servering, andakt Lassila
Sö 12.8 kl. 10 Gudstjänst: Lassila, Enkvist. Sång: Mikael Svarvar. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Kackur, Sämskar.
Må 13.8 kl. 18-21 Cafékväll: i Holm bönhus
To 16.8 kl. 14 Nattvard: vid Sand- lunden. Lassila, Wiklund

■ **NEDERVETIL**
FR 3.8 kl. 19.30: Ungdomssam- ling i fh med Julia Holmström.
SÖ 5.8 kl. 10.00: Gudstjänst, Store, Karl-Samuel Saitajoki, Hansson.
FR 10.8 kl. 19.30: Ungdomssam- ling i fh.
SÖ 12.8 kl. 10.00: Gudstjänst, Store, Hansson.

■ **NYKARLEBY**
Sö 5.8 kl 10 Gudstjänst: kyrkan, Sundstén, Ringwall
Sö 12.8 kl 10 Konfirmations-

mässa: kyrkan, Edman, Ringwall, Hellman, trumpetmusik
MUNSALA
Sö 5.8 kl 12 Gudstjänst: kyrkan, Sundstén, Ringwall
Ons 8.8 kl 18 Allsång: prästgår- den, Sundstén, Näs, gästsångare och musiker, servering
Sö 12.8 kl 12 Högmässa: kyrkan, Östman, Ringwall, Karl-Erik Wik- ström sång
Må 13.8 kl 18 Välsignelseandakt: kyrkan, årets ettor
– **kl 19 Aftonmusik:** Klippan, Samuel Erikson, Martin Klemets, Krister Häggqvist, Göran Sårs
On 15.8 kl 16 Nattvardsmässa: Klippan, Bengt Lassus, Leif Erik- son, seniorlägerkören.
13-15.8 Seniorläger: Klippan.
JEPPÖ
Sö 5.8 kl. 10 Gudstjänst: kyrkan, Östman, Hellman.
Sö 12.8 kl. 18 Finsk högmässa: kyrkan, Östman, Hellman.
Må 13.8 kl. 18 Välsignelsetillfälle: kyrkan, årets ettor, Östman, Ringwall.

■ **PEDERSÖRE**
Fr 3.8 kl 14: Andakt i Pedersheim, Esse församling
Sö 5.8 kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Erikson, kantor Frank Berger, dörrvärdar Edsevö nya
Sö 5.8 kl 15: Sammankomst i Flynnängens bönehus, Fredrik Snellman
Sö 5.8 kl 18: Sammankomst i Kyrkostrands församlingshem
Fr 10.8 kl 14: Andakt i Peders- heim, Erikson, Pandey
Fr-Sö Sommarmöten i Flynnäng- ens bönehus
Sö 12.8 Ingen gudstjänst i kyr- kan, istället:
Sö 12.8 kl 10: Högmässa med nattvard i Flynnängens bönehus, Erikson, Pandey, kvartettsång (Obs platsen!)
Anmäl till Seniordag, Pörkenäs lägergård **Ti** 14.8 kl.11.30-15 senast 7.8 till församlingskansli tfn/sms 040-3100440. www.pedersoreforsamling.fi

■ **PURMO**
Sö 5.8 kl. 14: Vandringsgudstjänst vid Stampo. Gemensam start från Kyrkhemmet kl. 13.15 för den som vill vandra, eller kom direkt till Stampo till kl. 14. Portin, Jo- hansson m.fl.
Ti 7.8 kl. 17-20: Talko vid Dräng- stugan.
To 9.8 kl. 14: Andakt i Sisbacka pensionärsbostäder, Kanckos, Johansson.
Sö 12.8 kl. 10: Gudstjänst i kyr- kan, Ahlvik, Johansson.
Ti 14.8: Utfärdsdag för seniorer till Pörkenäs. Jan-Erik Nyman, Gun-Maj Näse, Bo-Göran Åstrand, Janne Nyholm. Pris 20 €. Anmäl (ring el. sms) senast 8.8 till kansliet (0403100460) eller Natascha (0403100463). Buss- transport från Purmo.

■ **TERJÄRV**
Sö 5.8:
– **kl** 12: Gudstjänst, Anders Store, Karl-Samuel Saitajoki, Leni Gran- holm, Gideoniterna medv.
– **kl** 19: Andakt och Gemenskap i Kortjärvi.
Sö 12.8 kl 12: Högmässa, Jockum Krokfors, Leni Granholm.
TO 16.8 kl 18: Information om församlingsvalet i förs.h.
Sö 19.8 kl 10: Gudstjänst, khden, Leni Granholm.

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 5.8 kl. 12.15: Högmässa i Domkyr- kan, Eisentraut-Söderström, Björk- holm-Kallio, Söderström
KL 15: Friluftsgudstjänst i Mjäviken, Vessö, Smeds, Tollander
KL 18: GUDSTJÄNST, Svartbäck- Spjutsunds skärgårdskyrka, Smeds, Tollander
Ti 7.8 kl. 12: ORGELKVART I DOMKYR- KAN, Eric-Olof Söderström
Ti 7.8 **KL** 12.30: Vandring till smult- ronställen, konstutställning på Näse gård. Efteråt kaffe på Furunäs
To 9.8 **KL** 12: ORGELKVART I DOM- KYRKAN, Minna Wesslund
KL 19: Musik i Domkyrkan, , Saxofon- kvartetten The Saxtronauts: ”If Bach knew sax”
Sö 12.8 **KL** 10: GUDSTJÄNST S:t Olofs kapell, Pellinge, Ståhlberg, Helenelund, sång Juhana Kotilainen, cello Jussi Seppänen
Sö 12.8 **KL** 12.15: Högmässa i Dom- kyrkan Smeds, Wilén, Helenelund
Sö 12.8 **KL** 19: Rossinis Petite Messe Solennelle, Jubilatekören, dir. Eric-Olof Söderström, Solister Hillevi Martin- peltö, Monica Groop, Tuomas Katajala, Andreas Schmidt, Piano Matti Hirvo- nen, orgelharmonium Reidar Tollander. Biljetter 30 € / stud. 15 € via www.pellingemusikdagar.fi
MÅ 13.8 kl. 18: Välsignelse av första- klassister i Lilla kyrkan för hela famil- jen, Smeds, Geisor, sång Mats Fontell, Söderström
Ti 14.8 **KL** 12: andakt med lunch i Stora salen
KL 12: ORGELKVART I DOMKYRKAN, Mikael Helenelund
TO 16.8 **KL** 12: ORGELKVART I DOM- KYRKAN, Minna Wesslund
kl. 18-21.30: UV-höststart, ungdoms- vningen
KL 19: Musik i Domkyrkan, Niels Burgmann, orgel & Erica Nygård, flöjt: ”Flöjternas mystik”
Vecka 34: Dagklubbarna och Öppna dagklubbarna börjar. För barn 1-5 år tillsammans med en vuxen, för att träffa andra, leka och fira en kort andakt med rörelsesånger. Ingen förhandsanmälan. Serveringsavgift 2€ / familj. Ti KL. 9-11: Mariagården, Slingerv. 1.
Ti 4.9 **KL** 18-20: Sorgbearbetnings- kurs, tisdagar 4.9, 11.9, 18.9, 25.9, 2.10, 9.10: Café Ankaret, Runebergsg. 24; certifierade handledare Ulrika Lindholm-Nenonen & Marina Smeds. Mer info och anmälningar från 13.8 ulrika.lindholm-nenonen@evl.fi , sms 040 -747 2232.
FR 21-23.9: Retreat på Snoan i Lappvik: Anmälning till Åsa Eriksson, namn@evl.fi, 0405890354. Mera info www.domkyrkan.fi

LAPPTRÄSK
sö 5.8 kl. 11: Vi deltar i Fredsmässa i Lovisa kyrka. Ingen egen högmässa.
ti 7.8 kl. 18: Sommarsamling hos Maria Lill-Smeds, Markusbackvägen 52, Vox Humana sänggruppen medverkar
on 8.8 kl. 10-12: Barnklängen, för- samlingens barnkör för elever i årskurs 1-6, övar i församlingshemmet. Egen matsäck med.
on 8.8 kl. 18: Sommarsamling hos Rea Svennas, Labbyvägen 429
to 9.8 kl. 18: Sommarsamling hos Chrisse och Janne Slätis, Lappträskv. 52
lö 11.8 kl. 13-16: Kyrkokörens startlör- dag i Mariagården, Liljendal! Nya och gamla sångare välkomna med! Vi går igenom årets repertoar.
sö 12.8 kl. 12: Friluftsgudstjänst i Klockarparken tillsammans med Lapp- träsk finska och Liljendal församlingar
ti 14.8 kl. 18: Sommarsamling vid Hur- tigs torp
on 15.8 kl. 13.15-14: Barnklängen, för- samlingens barnkör för elever i årskurs 1-6, övar i församlingshemmet.

LILJENDAL
sö 5.8 kl. 11: Vi deltar i Fredsmässan i Lovisa kyrka. Ingen egen högmässa
to 9.8 kl. 13-15: Kyrkan öppen
lö 11.8 kl. 13-16: Kyrkokörens start- lördag i Mariagården. Nya och gamla sångare välkomna med, vi går igenom årets repertoar
sö 12.8 kl. 12: Friluftsgudstjänst till- sammans med Lappträsk finska och svenska församlingar i Klockarparken i Lappträsk

ons 15.8 kl. 18.30: Sommarsamling hos Rantala, Mickelspiltomvägen 8
to 16.8 kl. 18: Välsignelse av första klassisterna i kyrkan

LOVISA
Sö 5.8 kl. 11: Tvåspråkig Fredsmässa i kyrkan, Apajalahti, K af Hällström, S af Hällström, Stöckell
Ti 7.8 kl. 11-13: En Euros Café i försam- lingshemmet
On 8.8 kl. 13: Sommarcafé i försam- lingsgården
Sö 12.8 kl. 12: Högmässa i kyrkan, af Hällström, Stöckell
Ti 14.8 kl. 11-13: En Euros Café i för- samlingshemmet
Ti 14.8 kl. 18: Välsignelse av förstaklas- sister i kyrkan
On 15.8 kl. 13: Sommarcafé i försam- lingsgården.

PERNÄ
Sö 5.8:
– **kl. 10 Högmässa:** i kyrkan, Lemberg, Wiksten-Rönbacka
– **kl. 13 Mässa:** i Sarvasalö, Byagården, Lemberg, Wiksten-Rönbacka
To 9.8:
– **kl. 18 Läsmöte:** i Särklax hos Kenneth och Katarina Jungner-Sundén, Lem- berg, Wiksten-Rönbacka. OBS adress: Papinahövägen 33.
Sö 12.8:
– **kl. 10 Högmässa:** i kyrkan, Silfver- grén, Wiksten-Rönbacka
On 15.8:
– **kl. 18 Sommarkonsert:** ”Den signade klang” i Pernä kyrka. Nina Fogelberg och Susanna Tollet. Fritt inträde, pro- gram 10€.

SIBBO
Sö 5.8 kl. 12: Mässa i Gamla kyrkan. Katja Korpi, Mauriz Brunell.
On 8.8. kl. 18.30: Missionsauktion i Norra Paipis bykyrka. Katja Korpi, in- ledningsandakt.
To 9.8 kl. 19: Sommarkonsert 6/7 i Gamla kyrkan. Ensemble Gamut. Ilkka Heinonen, stråharpa, G-violone, kon- trabas, Marianna Henriksson, cembalo, Juho Myllylä, blockflöjter, elektronik, Solmud Nystabakk, luta, teorb, Aino Peltomaa, sång, fiddel, medeltida harpa. Program 5€. Marthornas klocksta- pelcafé.
Sö 12.8 kl. 12: Mässa i Gamla kyrkan. Helene Liljeström, Mauriz Brunell.
Må 13.8 kl. 18: Välsignelse av första- klassare i Sibbo kyrka. Alla som börjar skolan är välkomna, tillsammans med familj, faddrar, far- och morföräldrar. Kort andakt, sång, välsignelse och glass! Camilla Ekholm.
To 16.8 kl. 19: Sommarkonsert 7/7 i Gamla kyrkan. Heinavanker, estrisk vokalensemble. Program 5€. Marthor- nas klockstapelcafé.Mer information på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Sö 5.8 Elfte söndagen efter pingst **kl.12:** Högmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Lindström, Enlund.
Må 6.8 **kl. 13:** Sommarcafé i Hörnan (Sistal), Högbergsgatan 10, gatunivån. Frände. **Ti** 7.8 **kl. 12:** Lunchmusik i Gamla kyrkan. Niels Burgmann, orgel.
kl. 17: Five o'clock Organ i Johannes- kyrkan. Enlund.
On 8.8 **kl. 14:** Psalmandakt och sommarcafé i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Enlund.
kl.19: Helsingfors Orgelsommars kon- sert i Johanneskyrkan. Tomas Gricius, trumpet, Julia Tamminen, orgel. Fritt inträde, program 8€.
Sö 12.8 Tolfte söndagen efter pingst **kl. 12:** Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Heikel-Nyberg, Enlund.
kl. 15: Mässa i Folkhälsans seniorhus. Heikel-Nyberg, Enlund.
Ti 14.8 **kl. 12:** Lunchmusik i Gamla kyrkan. Anna Pulli, orgel.
kl. 17: Five o'clock Organ i Johannes- kyrkan. Enlund.
On 15.8 **kl. 14:** Psalmandakt och sommarcafé i S:t Jacobs kyrka. Busck-Nielsen, Enlund.
kl.19: Helsingfors Orgelsommars kon- sert i Johanneskyrkan. Pekka Suikka- nen, orgel. Fritt inträde, program 8€.
To 16.8 **kl. 12:** Klavertramp i Berghälls kyrka. Musik i svit. Böckerman, Almqvist.
kl. 17: Välsignelse av årets första klas- sister i Johanneskyrkan.
kl. 17: Välsignelse av årets första klas- sister i S:t Jacobs kyrka.
Kan du fatta beslut? Är du intresserad

ORGEL KONSERT

Wargh möter Bach i Korsholm

Söndagen den 12 augusti kl. 20.20 blir det ”Musik i Augustikvällen” i Korsholms kyrka. Under kvällen bjuds det på orgelkonsert av **Markus Wargh** och han framför musik av Johann Sebastian Bach.

Konserten projiceras på storbildsskärm framme i kyrkan. **Berndt Berg** håller andakt. Kollekt till församlingens musikskola.

av att ställa upp i församlingsvalet i höst? Välkommen på valinfokväll till Högbergssalen den 23.8 kl. 18–20. Här har du möjlighet att fråga och få reda på allt du undrar om församlingsvalet. Adress: Högbergsgatan 10 E, 2a våningen.

Minigolf på Edesvikens bana i trevligt sällskap, varje måndag kl. 18 hela juni, juli och augusti. Sits efteråt på Regatta eller annat ställe. Öppet för alla.

Inkommande höst startar församlingen en CABLE grupp med temat ”Tillsammans för det goda”. Gruppen börjar 1.10 2018 och samlas en gång per vecka under sex veckors tid kl. 12.15–16. Varje samling inleds med en lätt lunch. Under träffarna tas olika temata upp där vi bl.a. funderar på vem vi är, vad vi är bra på, varifrån våra värderingar härstammar, vilka gemenskaper vi tillhör samt vad det finns för hinder och möjligheter i vår omgivning som påverkar hur vi mår. Gruppen vill hjälpa oss att hitta våra styrkor och lära oss att använda dem. Vidare vill gruppen lägga grunden för förändringar och gemenskap samt stärka oss till aktivt deltagande som påverkar oss positivt. Har du frågor och funderingar eller om du vill anmäla dig så tag kontakt med Barbro Öllberg, barbro.ollberg@evl.fi, tfn.050 380 0656 eller med Karin Salenius, karin.salenius@evl.fi, 050 380 0867. Sista anmälningdag 24.9 2018. Välkommen!

MATTEUS
Sö 5.8 kl. 10: Högmässa, Juho Kankare, Niels Burgmann, kyrkkaffe i Olavussalen
To 9.8 kl. 12: Sommarträff med Niels! Välkommen till en gemenskap kring bibeltext, sommarsånger och psalmer. Diskussion med kaffe och dopp. Olavussalen, 1 vän.
Fr 10.8 kl. 14–18: blodgivningstillfälle. Ingen anmälan, välkommen. Mera info: www.blodtjanst.fi/blodgivning
Sö 12.8 kl. 10: Högmässa, Stefan Forsén, Niels Burgmann, kyrkkaffe i Olavussalen
Ti 14.8 kl. 18: Välsignelse av skolbarn vid skolstarten, Patricia Högnabba, Catarina Bärlund–Palm.
On 15.8 kl. 8.30–9: morgonmässa, Stefan Forsén.
On 15.8 kl. 15–18: Öppet hus för ungdomar.
On 15.8 kl. 18: MU–mässa, kort mässa med bönevandring. Ungdomar medverkar. Kyrkfika efteråt.
To 16.8 kl. 18–19: skribaföräldraträff, 1 vän.
Anmälan till höstens baby- & knatterytmik
I augusti tar Daniela Strömsholm emot anmälningar till höstens grupper. **Gung & sjung** för 0–1 åringar, klapp & klang för ca 1–4 åringar. Vi träffas i grupper, enligt barnens ålder, på tisdag förmiddagar. Efter sångstunden umgås vi över en kopp kaffe. Höstterminen startar 28.8. Info o anmälän: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–596 7769.

PETRUS
Sö 5.8: kl. 10: Högmässa i Munksnäs kyrka: Tegels. 6. Thylin, Ahlberg
kl. 12 Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Brofogdev. 12. Thylin, Ahlberg
kl. 16.30 SommarPuls: Bön, andakt, grillning. Ta gärna med något att grilla. Hagasalen, Vesperv. 12
Sö 12.8: kl. 10 Högmässa i Munksnäs kyrka: Tegels. 6. Thylin, Hilli
kl. 12 Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Brofogdev. 12. Thylin, Hilli
kl. 16.30 Puls-gudstjänst: Södra Haga kyrka, Vesperv. 12
Övrigt
To 30.8 kl. 10: Allsångsdag på Björkebo: Start kl. 10 från Vespervägen 12, retur kl. 15. Lunch och kaffe ingår. Pris 10 euro. Anmälan senast 27.8 till kansliet 09–2340 7100, till diakonissorna eller till Peter Hilli
Café Torpet öppet igen! må-fre 9–17. Köpingsvägen 48

HELSINGFORS PROSTERI
Välkommen till Lekholmen: På Lekholmen, ungefär en halvtimmes båtresa från Degerö, håller de svenska Helsingforsförsamlingarna sina skriftskolläger. Lekholmen är också öppen för andra besökare och i sommar ordnas dessutom en del program för vuxna. Läs mera: https://lekholmen.wordpress.com/program/
Svartholmens sommarsåsong: Välkommen till Svartholmen, en ö i Fölisöfjärden, ensam eller i grupp. Båten går från Edesviken. Info www.mustasaarentointakeskus.fi
Det hjälper att prata: Kyrkans samtals hjälp finns till för dig som behöver ett lyssnande öra. De jourhavande är utbildade frivilliga eller

kyrkligt anställda med tystnadsplikt. Samtalstjänsten består av chatt, brev och telefonjour. Chattjouren är öppen må–to kl. 19–21 och finns på adressen www.samtalstjanst.fi. Telefonjourens nummer är 0400 22 11 90 (från utlandet +358400221190) och du kan ringa varje kväll kl. 20–23. Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors. Vi svarar inom några dagar.
Problem i parförhållandet eller familjen: Familjerådgivningen erbjuder helsingforsare professionell samtals hjälp vid problem i parrelationen och i krisituationer. Vi samtalat med dig om frågor som berör parrelationen, familjen och dig. Du kan komma ensam, med din partner eller med andra familjemedlemmar. Samtalen med mottagningssekreterarna och familjerådgivarna kostar inte något och är konfidentiella. Samtalen förutsätter inte att du är medlem i kyrkan. Ring tidsbeställningens nummer 09 2340 2555 vardagar kl. 9–12.
Kampens kapell: öppet vardagar 8–20 och veckoslut samt helgdagar 10–18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi.

DEUTSCHE GEMEINDE
Sö 5.8. um 11 Uhr: Gottesdienst mit Abendmahl(Hans–Christian Beutel)
Do 9.8. um 14 Uhr: Einschulungsgottesdienst (Matti Fischer)
Sö 12.8. um 11 Uhr: Gottesdienst (Hans–Christian Beutel)

OLAUS PETRI
Lö 4.8 kl 18: Helgsmålsbön – Musikan–dakt. Joni Vikki, orgel.
Sö 5.8 kl. 12: Högmässa sammanlyst till Johannes kyrkan.
Lö 11.8 kl 18: Helgsmålsbön – Musikan–dakt. Olli Saari, orgel.
Sö 12.8 kl 11: Högmässa. Stefan Djup–sjöbacka, Hanna Laakkonen–Yang.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI
ESBO
Högmässor
Sö 5.8. Esbo domkyrka kl. 12.15: von Martens, Punt. Klockstapelkaffe.
Sö 12.8. Esbo domkyrka kl. 12.15: Jäntti, Punt. Klockstapelkaffe.
Musik i sommarkvällen i Esbo domkyrka:
Sö 5.8 kl. 19. Finlandia. Pasi Pihlaja, valthorn, Eeva–Liisa Malmgren, orgel. Merikanto, Mårtensson, Lehtinen, Kuoppamäki. Sö 12.8 kl. 19. America! Adam Brakel, orgel. Johnson, Sousa, Joplin, Bach, Dupre, Mendelssohn. Fritt intr.
Familjeklubbarna, dagklubbarna och miniorklubbarna: start fr.o.m. vecka 32. Mer info esboforsamlingar.fi/kommed/barn–och–familj
Välsignelse av förstaklassister: Esbo domkyrka må 13.8 kl. 18–18.30. Terlinden, Punt. Alla ettor med familjer är hjärtligt välkomna!
Picknick för unga: on 15.8 kl. 16–18 på gräsmattan vid Esbo domkyrka.
Sommarträff: ti 7.8. 13.00 Olars kyrka Andakt, kaffe med tilltugg, program och samvaro.
Öppen mottagning: varje to kl. 10–12, Esbo sv. förs. Kyrkog. 10. Kom och träffa diakoniarbetaren för samtal.

GRANKULLA
Sö 5.8 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.
Ti 7.8 kl. 19: Konsert i Grankulla kyrka. Havets stjärna – Mariamusiik för orgel, dans och sång. Nina Fogelberg, sång och Anne Hätönen, orgel, Jenni Koistinen, dans. Fritt inträde, programblad 10€ till Kyrkans Utlands hjälp.
To 9.8 kl. 10–11: Diakonimottagning och brötdelning.
Kl. 13.30–15: Sommarcafé på kyrkans innergård.
Sö 12.8 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.
To 16.8 kl. 10–11: Diakonimottagning och brötdelning.
Kl. 13.30–15: Sommarcafé på kyrkans innergård.

KYRKSLÄTT
Sö 5.8 kl. 10.00: Sommarmässa i Haapajärvi kyrka. Vid behov av transport kontakta kansliet senast på onsdag. Rönneberg, Punt.
Sö 5.8 kl. 18.00: Välsignelse av skolelever i Kyrksläts kyrka, Rönneberg, Punt.
Ti 7.8 kl. 12.30–14: Sommarcafé i Masaby kyrka tillsammans med finska församlingen.
On 8.8 kl. 12–14: Grillförmiddag i Veikkola församlingshem tillsammans

med finska församlingen.
Sö 12.8 kl. 12: Somargudstjänst med lunch på Räfsö. Avgång med Ms Christine 2 från Motaleffs strand kl. 11.30. Lunch och kaffe, 10 euro. Transport från centrum ordnas vid behov. Förhandsanmälan senast 6.8 tel. 09 8050 8292. Wilman, Joki.
Kyrkoherdeämbetet öppet juni–augusti må–to kl. 9–11.30 och 12.30–15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi
www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS
Sö 5.8 kl 11: Högmässa i SvH, Jarmo Juntumaa, Paula Siren, kyrkkaffe
Ons 8.8 kl 18: Ettornas välsignelse i Svenska Hemmet, Eila–Sisko Helisma, Piu Heinämäki. Ingen anmälan behövs, hela familjen är välkommen!
Sö 12.8 kl 11: Gudstjänst i SvH, Eimer Wasström, Anne Nietosvaara
Ti 21.8 kl 13.15–15.15 börjar tisdagsklubben för elever i årskurs 3–5 i SvH. Klubben hålls varje tisdag, anmälningsar till ungdomsarbetsledaren kaisa.niinimäki@evl.fi

VANDA
Sö 5.8 kl.10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, K. Andersson, Heidi Åberg–Ylivaara
Sö 12.8 kl.10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, A. Paavola, A.Ekberg. Vid kyrkkaffet får du träffa Annica Eriksson, vår nya tf ledande barnledare (1.–31.8.).
On 15.8 kl. 14: Sommarsamling i Bagarstugan, Kuriv. 1. Allsång, andakt och kaffeservering med Anders Ekberg och Heidi Salminen.
Sö 19.8 kl. 10: Högmässa – välsignelse efter skolstart, Helsing kyrka S:t Lars, M. Fagerudd, A. Ekberg
Måndag 20.8 startar Musiklek & babyrytmik i två olika grupper med musikpedagog Heidi Åberg–Ylivaara, Myrbacka kyrka, S:t Martins kapell, Strömfårav. 1.
Babyrytmik för 0–2 åringar med vuxen kl.10.15–11. Musiklek för 3–5 åringar kl.11.15–12 utan vuxen (hålls i samarbete med församlingens dagklubb). Musikleken är avgiftsfri. Mera info på hemsidan. Anmälningar: vandasvenska@evl.fi
Måndag 20.8 börjar höstterminen i församlingens dagklubb på Strömfårav. 13 Anmälningblankett på hemsidan.
Onsdag 29.8.2018 kl. 12 ViAnda–körens terminstart på Helsinggård. Nya medlemmar hjärtligt välkomna med!

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA
To 2.8:
– **kl.10–12 Sommarcafé:** Tenala förs. hem. Sillunch, 4€. **Lö 4.8:**
– **välkomna att träffa oss på Snapertuna dagen i det kännpaka gröna tätlet.**
Sö 5.8:
– **kl.10 Tvåspråkig musikgudstjänst:** Ekenäs kyrka. Lindström, Hätönen..
– **kl.10 Högmässa, konfirmation:** Tenala kyrka. Westerholm, Yliportimo, Nygård, Blomfelt.
– **kl.13 Högmässa, konfirmation:** Bromarvs kyrka. Westerholm, Yliportimo, Nygård, Blomfelt.
Sö 12.8:
– **kl.10 Högmässa, konfirmation:** Ekenäs kyrka. Cleve, Nygård, Wikström.
– **kl.13 Högmässa, konfirmation:** Snapertuna kyrka (vid önskemål). Cleve, Nygård, Wikström.
To 16.8: Dagsutfärd till Ramsdal. Pris 10€ för kaffe med tilltugg och transport. Transport från Bromarvs kyrka kl. 12, Tenala kyrka kl. 12.20, Ekenäs förs. hem kl. 12.40. Hemfärd kl. 16. Skjutsbehov till bussen meddelas samtidigt med anmälningen. Anmälan senast 9.8. Pastorskansliet tfn 019–2411060 vardagar kl. 9–13.
Konserter: To 2.8 kl. 15 Öppningskonert: Ekenäs kyrka. Finländska Kammarorkestern, dir J–P Saraste. Fritt inträde.
Lö 4.8: kl. 16 Ambient Arkipelag, Bromarvs kyrka. K. Ekholm, R. Hedlund. Fritt inträde.
Sö 12.8: kl. 16 Konsert – i folkton i Bromarvs kyrka. T. Karlsson, sopran, M. Segerstråle, piano.
Mer info hittar du på: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ
Lö 4.8:
– **kl 10.15 Konsert med andakt:** Degerby kyrka. Dragsvik Traditionsmusik–kär samt solist på piano: Ida Mankinen.

Andakt: sommarteolog Terese Norrvik.
Sö 5.8:
– **kl 10.00 Friluftsgudstjänst:** Gutsåker, Degerby (vid regn i Degerby kyrka). Hellsten, Storbacka. Jens Rosenqvist, dragspel. Sång av Per–Olof och Anders.
Må 6.8:
– **kl 10.00 Sagohörna för barn:** Ingå kyrka. Noora Nylund.
Ons 8.8:
– **kl 13.00 Musikstund med kaffe:** Ingå kyrka. Anette Taipalus, sång och Jens Rosenqvist, piano framför afroamerikansk musik.
Sö 12.8:
– **kl 18.00 Musikandakt:** Fagervik kyrka. Norrvik, Gustafsson Burgmann. Övriga medverkande: Hanna Noro, sopran och flöjt, Marikka Purola, mezzosopran och Tony Wuorinen, ackompanjemang.
Ti 14.8:
– **kl 13.00 Missionskafé:** Ingå kyrka. Sommarteolog Terese Norrvik.
Ons 15.8:
– **kl 19.00 Konsert:** Ingå kyrka. Esa Pietilä, saxofon. Fritt inträde, programblad 5 €.
Sö 26.8:
– **kl 12–17.30:** Pilgrimsvandring. Start kl 12 från Taborkyrkan, framme i Fagervik ca kl 17.30. Skymningsmässa i Fagervik kyrka kl 18. Total gångsträcka ca 14,5 km (väderreservation). Tom Hellsten leder vandrigen, församlingen bjuder på mellanmål. Transport ordnas från Fagervik till Taborkyrkan efter skymningsmässan. Anmälningar till kansliet senast 20.8, tfn 09–221 9030 eller per e–post inga.kansli@evl.fi.
Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS–POJO
Tel 019 279 3000
Högmässa, sö 5.8
kl. 12: i S:t Maria kyrka i Pojo.
kl. 12: i S:t Katarina kyrka i Karis.
Högmässa, sö 12.8
kl. 10: i S:t Maria kyrka i Pojo.
Gudstjänst, sö 12.8
kl. 12: i S:t Katarina kyrka i Karis.
Mera info: www.karis–pojoforsamling.fi

ESBO STIFT
LOJO
Må 6.8. kl. 18.00: Nya ettornas välsignelse i Lilla Lars. Kvällste och kaffe.
Obs: Taxinuret har ändrats. Vid behov av kyrktaxi eller taxi till svenska kretsen kontakta tel. 044 974 8860 senast dagen innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

TUSBY
Söndag 26.8: Utfärd till Mommila kyrka och vaxgjuteri. Kl. 10.30 start från busstationen i Hyrylä. Laxsoppa i Mommilas bybutik. På eftermiddagen: Andakt i Mommila kyrka (Tiina Partanen), kyrkans historia, Mommila gård, och Lahtinens vaxgjuteri. Tillbaka i Hyrylä ugen. kl 17. Bussavgift 10 e, samlas i bussen och lunch 15 e (betalas på plats). Anmälningar till Satu Mäkinen, satu.s.makinen@evl.fi och från 8.8. tel. 040 674 7766 (eller lämna meddelande i telefonsvarare).

Annonsera i

KP
K Y R K P R E S S E N

Med en annons
när du hela
Svenskfinland.

Du når oss på:
**044 050 3020,
050 092 4528**

Eller via e–post:
annons@kyrkpressen.fi

www.kyrkpressen.fi

FREDRIK KASS med sina barn minstingen Hilde, Arvid och Ingrid. Att prata om våra rädslor är något av det viktigaste av allt, anser Fredrik Kass. FOTO: MATILDA AUDAS BJÖRKHOLM

Att våga släppa taget

KONTROLL. Barn blir äldre och mer självständiga, precis som det ska vara. Men hur kommer man till rätta med rädslan för det allra värsta, att något ska hända ens barn?

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

– Jag tror att alla föräldrar kan känna igen sig i rädslan för att något ska hända ens barn. Ibland är den konstant, ibland är den en rädsla som kommer och går.

Det säger **Fredrik Kass** som är präst och jobbar med ungdomsfrågor på Kyrkans central för det svenska arbetet.

– Med de här rädslorna är det som med det mesta annat: Vi måste prata med varandra, sätta ord på det vi känner. De här känslorna är riktiga och inget vi ska negligera. För en del är det svårt att prata, man är kanske inte så van att dela det som berör och det man är rädd för.

Mindre insyn

Fredrik Kass är pappa till tre barn, varav Ingrid som är äldst redan gått några år i skolan.

– När hon började skolan var jag inte så orolig över att något skulle hända rent praktiskt eller i trafiken. Det handlade mer om hur mitt barn ska hitta sin plats i den nya gemenskapen och bli accepterat.

När barnen går i dagis är man van vid att få dagliga rapporter av personalen om hur dagen varit.

– Det är helt klart att det blir en skillnad när skolan börjar. Det blir mest meddelanden via Wilma och ett eller ett par utvecklingssamtal i året. Men vi har god kontakt till skolan och jag utgår från att om större problem uppstår så tar de vuxna tag i det och tar kontakt.

Vår medvetenhet om olika faror som finns gör det inte lättare att släppa taget om våra barn.

– En primitiv känsla är att säga: Gå inte ut! Men vi vet ju också att livet inte funkar på det sättet. Det behöver ske en frigörelse. Det är skönt att den sker stegvis, det är en nåd för

oss föräldrar och något vi får ta emot som en bra sak.

Fredrik Kass erkänner att han ibland har svårt att acceptera att hans barn blir äldre.

– Jag skulle gärna ha dem kvar i min vård, och det är något jag som förälder måste bearbeta. Ingrid brukar skoja och påminna mig: Jo, jag håller på att bli stor pappa!

Samtidigt tycker han det är fint att se äldsta dottern ute i kvarteren med kompisar.

– Hon har sitt eget liv. Det är roligt att se henne på nya platser och i nya konstellationer. Sådant hjälper en att se nya saker hos sitt barn.

För att hitta en balans mellan frihet och kontroll och för att undvika överbeskyddande tendenser tror Fredrik Kass att kommunikation också här är i nyckelposition.

– Vi behöver en inre dialog: Vad gör det med mig om jag hela tiden ångslas? Men vi behöver också utvärdera vårt föräldraskap med vår partner och med barnet: Hur ser du på de här gränserna vi dragit?

Ger välsignelse trygghet?

Inför skolstarten ordnar flera församlingar skolvälsignelser.

– Det är en väldigt enkel och avslappnad tillställning som den lokala församlingens ordnar. Man samlas och sjunger några kända barnpsalmer. Sedan får barnen komma fram till altaret där prästen lägger handen lite ovanför deras huvuden och ber om välsignelse över de nya skoleleverna.

– Glass eller något liknande tycker jag ska vara med också. Nu lägger jag press på församlingarna, säger Fredrik Kass och skrattar.

Kan det öka känslan av trygghet?

– Jag tror på bön och på det där att vi lägger det som är viktigast för oss i Guds händer, ber om Guds nåd för den här stunden och för framtiden. Att ta hand om våra barn är en stor gåva och ett förtroende, säger han.

– Vi vill våra barn det bästa och jag vill gärna vända mig till Gud med bönen: Låt det gå väl. Jag tror att det spelar en roll faktiskt.

Kungörelse om

Det förrättas val av medlemmar till kyrkofullmäktige i enskilda församlingar eller till gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsråd i kyrkliga samfälligheter för fyraårsperioden 2019 till 2022 i alla nedan nämnda evangelisk-lutherska församlingar. Valet inleds söndagen den 18 november senast kl. 11.00 och avslutas samma dag kl. 20.00.

Valbar till förtroendeuppdrag i en församling och i en kyrklig samfällighet är en för kristen övertygelse känd konfirmerad församlingsmedlem som fyller 18 år senast på valdagen och som inte är omyndig. Den som ställer upp ska ge sitt skriftliga samtycke till kandidaturen. En församlingsmedlem som innehar tjänst eller som är anställd av ifrågavarande församling, kyrkliga samfällighet eller församling inom denna samfällighet kan inte ställa upp som kandidat i valet.

Valmansföreningarnas stiftelseurkunder ska lämnas in till respektive församlings pastorsexpedition eller, om en sådan inte finns, till en annan plats som valnämnden har fattat beslut om, under öppethållningstid, dock senast den 17 september kl. 16.00. Denna dag hålls samtliga pastorsexpeditioner öppna åtminstone mellan kl. 12.00 och 16.00, oberoende av sina normala öppettider.

Därtill kungörs följande uppgifter om valet församlingsvis:

1. Antalet medlemmar som ska väljas till kyrkofullmäktige i enskilda församlingar, eller till gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet i kyrkliga samfälligheter.
2. Plats för inlämning av valmansföreningens handlingar och avhämtning av blanketter för valet. Blanketter fås också på <http://info.forsamlingsvalet.fi/> anvisningar/valanvisningar-for-forsamlingarna.
3. Telefonnummer för tilläggsinformation. Information om valet finns också på webbplatsen www.forsamlingsvalet.fi.
4. Valnämndens signering av kungörelsen.

LOJO FÖRSAMLING

KUNGÖRELSE OM KANDIDATUPPSTÄLLNINGEN

I Lojo församling förrättas enligt 23 kap. 9 § 2 mom. i kyrkolagen (KL) 18.11.2018 församlingsval för att för den fyraårsperiod som inleds i början av 2019 välja 33 medlemmar till kyrkofullmäktige

Enligt 23 kap. 2 § och 3 § i kyrkolagen är den kandidat valbar för församlingens ovannämnda förtroendeuppdrag

- som senast 17.9.2018 antecknats som närvarande medlem i denna församling,
- som konfirmerats senast 17.9.2017 och som fyller 18 år senast 18.11.2018,
- som är känd för sin kristna övertygelse,
- som inte är omyndig,
- som gett sitt skriftliga samtycke till kandidaturen,
- som inte är tjänsteinnehavare eller anställd i arbetsavtalsförhållande i denna församling.

Valmansföreningens stiftelseurkund med bilagor för nämnda val ska senast 17.9.2018 klockan 16.00 skickas till Lojo församlingens pastorskansli, som är öppet må-fr klo 8.30-14.30 samt 17.9.2018 klockan 8.30-16.00.
Adress är: Larsgatan 40, 08100 LOJO (besöksadress).

Valmansföreningens stiftelseurkunder med bilagor finns tillgängliga på pastorskansliet eller websidan forsamlingsvalet.fi.

Lojo 6.6.2018

För Lojo församlings valnämnd
Ordförande Ilpo Härmä

DOMPROSTERIET

- **AGRICOLA**
(tidigare Pernå församling, Lovisa svenska församling, Lapträsk svenska församling, Liljendals församling och Strömfors församling)
1. I Agricola svenska församling väljs 15 medlemmar till den kyrkliga samfällighetens gemensamma kyrkofullmäktige och 12 medlemmar till församlingens församlingsråd.
2. Lovisa församlingars församlingskansli, Drottninggatan 22, 07900 Lovisa.
3. Telefonnummer till pastorskansliet 044 722 9200.
4. Ilkka Relander, valnämndens ordförande
- **SIBBO**
1. 12 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 12 medlemmar till församlingsrådet i Sibbo svenska församling.
2. Pastorskansliet Stora byvägen 1, 04130 Sibbo
3. Telefonnummer till pastorskansliet (09) 2391005
4. Fjalar Lundell, valnämndens ordförande

HELSINGFORS PROSTERI

- **OLAUS PETRI**
1. 11 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige
2. Pastorskansliet, Minervagatan 6, 00100 Helsingfors
3. Telefonnummer till pastorskansliet 09 443 831. Information om valet finns också på webbplatsen www.forsamlingsvalet.fi
4. Ralf Ilmoni, valnämndens ordförande

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

- **ESBO**
1. 6 medlemmar till Esbo församlingars gemensamma kyrkofullmäktige och 14 medlemmar till församlingsrådet i Esbo svenska församling
2. Kyrkoherdeämbetet, Kyrkogatan 10, 02770 Esbo
3. Telefonnummer till kyrkoherdeämbetet 09 8050 3000
4. Susanne Räihä, valnämndens ordförande
- **GRANKULLA**
1. 8 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 10 medlemmar till församlingsrådet i Grankulla svenska församling.
2. Pastorskansliet, Kavallivägen 3, 02700 Grankulla.
3. Telefonnummer till pastorskansliet 050 500 7000
4. Magnus Öhman, valnämndens ordförande

- **KYRKSLÄTT**
1. Väljes 10 (tio) medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 12 (tolv) medlemmar till församlingsrådet.
2. En valmansförenings stiftelseurkund för valet inklusive bilagor ska senast 17.9. kl. 16 inlämnas till pastorskansliet, som håller öppet må-to kl. 9-15, (söndag 1.6-31.8 må-to kl. 9-11.30 och 12.30-15, fredag stängt) samt 17.9.2018 kl. 9-16. Adressen är Församlingsvägen 1, 02400 Kyrkslätt. Blanketter fås från pastorskansliet.
3. Telefonnummer till pastorskansliet är (09) 8050 8292.
4. Inger Kullberg, valnämndens ordförande.

- **TAMMERFORS**
1. två medlemmar till den kyrkliga samfällighetens gemensamma kyrkofullmäktige och åtta medlemmar till församlingens församlingsråd
2. Inlämning av valmansföreningens handlingar: Tammerfors ev.-luth. församlingars kansli Näsilinnankatu 26, 4e våningen. Avhämtning av blanketter: kundservice i Församlingarnas hus, Näsilinnankatu 26, 1a våningen.
3. Telefonnummer till pastorskansliet 040 8048022
4. Mia Palonen, valnämndens ordförande

- **VANDA**
1. 3 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 12 medlemmar till församlingsrådet.
2. Pastorskansliet, Vallmovägen 5 A vän. 2, mån-fre kl. 9-13
3. Telefonnummer till pastorskansliet: 09 830 6262.
4. Valnämndens ordförande Harriet Forsman-Ryhänen.

RASEBORGS PROSTERI

- **INGÅ**
1. 15 medlemmar till kyrkofullmäktige i Ingå församling
2. Församlingskansliet, Bollstavägen 2 A, 10210 Ingå
3. Telefonnummer till församlingskansliet 09 2219030
4. Margita Björklöf, valnämndens ordförande.
- **SJUNDEÅ**
1. 8 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 8 medlemmar till församlingsrådet i Sjundeå svenska

- församling
2. Pastorskansliet, Kalansgränden 5, 02570 Sjundeå kby
3. Telefonnummer till pastorskansliet 09 2525 1125
4. Mona-Lisa Svartström, valnämndens ordförande.

ÅBOLANDS PROSTERI

- **VÄSTÅBOLAND**
1. 20 medlemmar till Pargas kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkofullmäktige och 12 medlemmar till Väståbolands svenska församlings församlingsråd.
2. Kyrkoherdeämbetet i Väståbolands svenska församling, Kyrkoesplanaden 3, 21600 Pargas.
3. Telefonnummer till kyrkoherdeämbetet 040 312 4410
4. Henric Schmidt, valnämndens ordförande.

ÅLANDS PROSTERI

- **JOMALA**
1. 15 medlemmar till kyrkofullmäktige i Jomala församling.
2. Pastorskansliet, Godbyvägen 445, 22150 Jomala.
3. Pastorskansliet, tfn. 018 32830.
4. Stefan Äng, valnämndens ordförande.

NÄRPES PROSTERI

- **KRISTINESTAD**
1. 13 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 10 medlemmar till församlingsrådet i Kristinestads svenska församling.
2. Pastorskansliet, Rådhusgatan 1, 64100 Kristinestad.
3. Telefonnummer till pastorskansliet: 06-2211073. Byråsekreterare Carina Berg: 0400-67754
4. Lars Nisula, valnämndens ordförande. ”

- **NÄRPES**
1. 23 medlemmar till kyrkofullmäktige i Närpes församling
2. Närpes pastorskansli, Kyrktåget 2 A 1, 64200 Närpes
3. Telefonnummer till pastorskansliet 06 220 4200
4. Knut von Alfthan, valnämndens ordförande.

KORSHOLMS PROSTERI

- **BERGÖ**
1. 3 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 8 medlemmar till församlingsrådet i Bergö församling.
2. Pastorskansliet, Petalax Kyrktåget 12, 66240 Petalax.
3. Telefonnummer till pastorskansliet 050 583 7353.
4. Brita Sjöberg, valnämndens ordförande.

- **KORSHOLM**
1. 10 medlemmar till den kyrkliga samfällighetens gemensamma kyrkofullmäktige och 12 medlemmar till församlingens församlingsråd.
2. Korsholms svenska församlings pastorskansli, Adelcrantzgränd 1 i Gamla Vasa.
3. Telefonnummer till pastorskansliet 0400 415008.
4. Per-Erik Backlund, valnämndens ordförande

- **KVEVLAX**
1. 6 medlemmar till gemen-

- samma kyrkofullmäktige och 10 medlemmar till församlingsrådet i Kevlax församling.
2 Pastorskansliet, Kevlaxvägen 7, 66530 Kevlax
3 Telefonnummer till pastorskansliet 06-3462300
4 Lars Småros, valnämndens ordförande

- **MALAX**
1. 8 ledamöter väljs till gemensamma kyrkofullmäktige och 10 ledamöter väljs till församlingsrådet i Malax församling.
2. Pastorskansliet, Snickerivägen 2, 66100 Malax.
3. Telefonnummer till pastorskansliet: 050-462 9575.
4. Tomi Tornberg, valnämndens ordförande.

- **PETALAX**
1. Fyra medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige i Malax kyrkliga samfällighet och åtta medlemmar till församlingsrådet i Petalax församling.
2. Pastorskansliet, besöksadress Thorshagavägen 3, 66240 Petalax. Öppethållning tisdagar och onsdagar kl. 11-13 samt 17.9 kl. 10-16.
3. Telefonnummer till pastorskansliet: 050 583 7353.
4. Margareta Björkholm, valnämndens ordförande.

- **REPLIT**
1. 4 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 8 medlemmar till församlingsrådet.
2. Pastorskansliet, Prästgårdsvägen 9, 65800 REPLIT.
3. Telefonnummer till pastorskansliet: 06-352 0005.
4. Valnämndens ordförande Göran Back.

- **SOLF**
1. Fyra (4) medlemmar väljs till Korsholms kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkofullmäktige och åtta (8) medlemmar väljs till Solfs församlings församlingsråd.
2. Valmansföreningens handlingar kan lämnas in, och blanketter för valet kan hämtas på pastorskansliet, Västersolfvägen 12, 65450 Solf.
3. Information kan fås per telefon: pastorskansliet: 06-344 0026 eller på webbplatsen www.forsamlingsvalet.fi
4. Valnämndens ordförande Sven Wester.

- **VASA**
1. 14 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 14 medlemmar till församlingsrådet i Vasa svenska församling.
2. Pastorskansliet, Skolhusgatan 26 A vän. 2, 65100 Vasa
3. Telefonnummer till pastorskansliet 06 3261309
4. John Åsvik, valnämndens ordförande.

- **VÖRÅ**
1. 19 medlemmar till kyrkofullmäktige i Vörå församling.
2. Pastorskansliet, Bertby-Lållaxvägen 10, 66600 Vörå.
3. Telefonnummer till pastorskansliet 06-3844 300.
4. Kenneth Pärus, valnämndens ordförande.

församlingsval

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

- 6 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige i Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet och 10 medlemmar till församlingsrådet i Esse församling.
- Esse församlingskansli, Essevägen 254, 68820 ESSE.
- Telefonnummer till församlingskansliet: 040 3100 450.
- Kaj Granlund, valnämndens ordförande

JAKOBSTAD

- 14 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 12 medlemmar till församlingsrådet i Jakobstads svenska församling.
- Församlingskansliet, Ebba Brahe esplanaden 2, 68600 Jakobstad.
- Telefonnummer till församlingskansliet 040 3100410.
- Maire Paavola, valnämndens ordförande

KRONOBY

- Ätta medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och tio medlemmar till församlingsrådet.
- Pastorskansliet, besöksadress Kyrkvägen 30, 68500 Kronoby
- Telefonnummer till pastorskansliet: 06 834 5016
- Valnämndens ordförande Stig Östdahl

LARSMO

- Nitton medlemmar till kyrkofullmäktige.
- Pastorskansliet, Marieholmsvägen 23, 68570 LARSMO. Öppethållning kl. 9-12 samt 17.9. kl. 9-16
- Telefonnummer till pastorskansliet: 040-8686950
- Valnämndens ordförande Bengt Björkskog

NEDERVETIL

- 6 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 8 medlemmar till församlingsrådet i Nedervetil församling.
- Besöksadressen till pastorskansliet är Kyrkbackavägen 15, 68410 Nedervetil.
- Telefonnummer till pastorskansliet: 040 8686909
- Valnämndens ordförande, Anders Store

NYKARLEBY

- Nitton medlemmar till kyrkofullmäktige i Nykarleby församling.
- Kyrkoherdeämbetet, besöksadress Gustav Adolfsgatan 5, Nykarleby.
- Telefonnummer till kyrkoherdeämbetet 0408687040.
- Valnämndens ordförande: Gurli Dumell.

PEDERSÖRE

- 9 ledamöter till Gemensamma kyrkofullmäktige och 12 ledamöter till Församlingsrådet
- Församlingskansliet, Kyrkostrands församlingshem, Vasavägen 116, Jakobstad

- Församlingskansliet tfn 040-3100440
- Valnämndens ordförande Bodil Dahlin

PURMO

- 3 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige i Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet och 8 medlemmar till församlingsrådet i Purmo församling.
- Purmo församlingskansli, Aspegrensvägen 2, 68930 PURMO.
- Telefonnummer till församlingskansliet: 040 3100 460.
- Tommy Olin, valnämndens ordförande.

TERJÄRV

- 7 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och 8 medlemmar till församlingsrådet i Terjärv församling
- Pastorskansliet, Hästbackavägen 1, 68700 Terjärv
- Telefonnummer till pastorskansliet 040 8686900
- Folke Österbacka, valnämndens ordförande

Församlingsvalet i KP

I dag (nr 31-32) berättar Kyrkpressen att det hålls val i alla församlingar i stiftet söndagen den 18 november och att valmansföreningarna måste lämna in sina valhandlingar senast den 17 september.

TORSDAGEN DEN 16 AUGUSTI (nr 33-34) kommer en gemensam kungörelse om var och när förteckningen över röstberättigade kan granskas.

TORSDAGEN DEN 25 OKTOBER (nr 43) kommer Kyrkpressen att publicera kandidatlistorna i stiftets församlingar. I samma tidning ingår också en gemensam kungörelse om förhandsröstning och hemmaröstning.

TORSDAGEN DEN 8 NOVEMBER (nr 45) ingår kungörelsen om vallokaler där man kan rösta.

I NUMMER 47 publiceras församlingsvalets resultat i sin helhet.

KYRKAN I BORGÅ
Borgå svenska domkyrkoförsamling

KUNGÖRELSE OM KANDIDATUPPSTÄLLNINGEN

I Borgå svenska domkyrkoförsamling församling förrättas 18.11.2018 församlingsval enligt 23 kap. 9 § 2 mom. i kyrkolagen för att för den fyraårsperiod som inleds i början av 2019 välja 15 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige i Borgå kyrkliga samfällighet och 14 medlemmar till församlingens församlingsråd.

Valbar till de ovan nämnda förtroendeuppdragen är enligt KL 23 kap. 2 § och 3 § i kyrkolagen en kandidat som

- senast 17.9.2018 har registrerats som närvarande medlem i församlingen,
- är konfirmerad senast 17.9.2018 och fyller 18 år senast 18.11.2018
- är känd för kristen övertygelse,
- inte är omyndig,
- har gett sitt skriftliga samtycke till att kandidera, och som
- inte är anställd som tjänsteinnehavare eller arbetstagare i arbetsavtalsförhållande i Borgå kyrkliga samfällighet eller i en församling som hör till denna samfällighet.

En valmansföreningars stiftelseurkund för valet inklusive bilagor ska senast 17.9.2018 klockan 16.00 lämnas till pastorskansliet, Lundagatan 5, 06100 Borgå, som håller öppet måndag – fredag klockan 9:00 – 13:00 samt 17.9.2018 klockan 9:00–16.00.

Stiftelseurkundsdokument med bilagor finns tillgängliga på pastorskansliet och på webbplatsen info.församlingsvalet.fi.

Borgå 17.5.2018

För valnämnden i Borgå svenska domkyrkoförsamling
Gunnar Grönblom
ordförande

min kyrka

Kungörelse

FÖRSAMLINGSVALET 2018

KUNGÖRELSE OM KANDIDATNOMINERING

Den 18.11.2018 förrättas församlingsval i de evangelisk-lutherska församlingarna i Helsingfors. Vid valet väljs förtroendevalda för en fyraårig mandatperiod som börjar år 2019.

De svenska församlingarna i Helsingfors väljer medlemmar till ifrågasvarande församlings församlingsråd och till Helsingfors kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkofullmäktige enligt följande:

församling	till församlingsrådet	till kyrkofullmäktige	tfn-nummer	adress
Johannes	14	4	2340 7700	Högbergsgatan 10, 00120
Matteus	12	3	2340 7300	Åbohusvägen 3, 00900
Petrus	12	3	2340 7100	Vespervägen 12 A, 00320

Valbar till församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige är en person som:

- senast den 17.9.2018 antecknats som närvarande medlem av församlingen
- konfirmerats senast den 17.9.2018 och som fyllt 18 år senast den 18.11.2018
- är känd för sin kristna övertygelse
- gett sitt skriftliga samtycke till kandidaturen
- inte är omyndig
- inte innehar en tjänst eller är anställd av i Helsingfors kyrkliga samfällighet eller någon församling som hör till samfälligheten.

Valmansföreningarnas stiftelseurkunder skall, skilt för valet av medlemmar till församlingsrådet och för valet av gemensamma kyrkofullmäktige, **senast den 17.9.2018 före kl 16** tillställas ifrågasvarande församlings pastorskansli på ovan nämnda adress. Stiftelseurkunderna riktar till församlingens valnämnd.

Blanketter för valmansföreningarnas stiftelseurkunder jämte bilagor finns på samtliga ev.luth. församlingars pastorskansliet och på webben: församlingsvalet.fi.

Helsingfors den 1 augusti 2018

HELSINGFORS KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETS
CENTRALVALNÄMND

Ordförande Jukka Pakarinen
Sekreterare Helli von Essen

KYRKAN I HELSINGFORS

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Jag söker hyresbostad i Helsingfors, gärna nära Arabi-stranden men allt beaktas. Kan också dela lägenhet. Han-nes tfnr 045 6381118

Skötsam och rökfri kvinnlig studerande önskar hyra lä- genhet i Esbo-området. Tel: 0401206671

Sökes! Tvåa i centrala Åbo åt ett skötsamt, studerande par. Tel: 04 51660575

Hejsan! Jag är en skötsam närvårdare från Ekenäs som fortsätter mina studier vid Ar- cada/Helsingfors och söker nu lägenhet till en skälig hyra. Tel: 0440408990 /Matilda

Skötsam, rökfri studerande önskar hyra etta eller liten två i centrala Åbo. 044-3524404

En skötsam, djur- och rökfri 23-årig man från Åland önskar hyra central etta i Åbo. Tjänstledig för fortsatta ma- gisterstudier vid Åbo Akademi. Kontakt: Isak, 0458738363/ isakjan5@gm ail.com

Skötsam tredje årets folk- rättsstuderande söker etta i centrala Åbo. Tel: 0442691128/ Jessica

Nygift par önskar hyra lägen- het i Åbo fr. o. m. aug./sept. - dec. 2018. Mathias Salo 0452083979

Önskas hyra en etta i Åbo, gär- na i centrum. Tel:0408190344/ Alexander

Skötsam,rökfri förstavårds- studerande från Österbotten söker bostad i Helsingfors från september. Ta gärna kontakt efter 16. Tel:045-2462868

Svenskspråkig familj på 3 per- soner söker förmånligt som- marställe med egen strand i Nyland. 044 783 5757

Jag söker hyresbostad i Hel- singfors, gärna nära Arabi- stranden men allt beaktas. Kan också dela lägenhet. Han- nes tfnr 045 6381118

21-årig kvinna från Österbotten önskar snarast hyra en liten lägenhet i centrala Helsingfors. Inleder mina studier i företagsekonomi i höst. (Rök- och djurfri) Tel: 050-5559758

Rum eller liten etta hyres i Hfors av skötsam kille från Åland som börjar på Hanken 28 aug. Tel. 04573441700 / Hampus

Ett syskonpar som börjar studera i H:fors söker tvåa helst nära Arabiastanden. Även annat beaktas. Tel: 040-7727 590

Folkpensionär med mindre tjänstepension hyr var- aktig ålderdomsbostad. Företrädesvis i Åbo men även i huvudstadsregionen. 2r+k+inglasad balkong med det snaraste. 044-9639725 (helst kvällstid)

Önskas hyra etta eller motsva- rande i närheten av Aalto uni- versitetet, Helsingfors fr.o.m. 1.9. Skötsam och rökfri första års studerande inom teknisk fysik och matematik. Tel: 0442968580

Skötsam Hankenstuderande från Vasa söker 1a/2a i centrala H:fors, fr.o.m. Aug/Sep. Djur- och rökfri. Tel 044 219 7925

Skötsam och rökfri kvinnlig magisterstuderande önskar hyra enrummare i centrala Helsingfors fr.o.m 1.9.2018. Maxhyra: 650€/mån. Tel: 040-8350142/ Johanna Östling

Två pålitliga förstaårsstude- randen från Kyrkslätt söker en tvåa eller trea i Åbo. Vi ska börja studera konst- och religionsvetenskap vid Åbo akademi. Djur- och rökfria. Tel: 0503076998

UTHYRES

Etta i bra skick i Vasa nära Hanken och ÅA uthyres helst för längre tid. Tel:044-3436377

Tvåa i Kampen Helsingfors, i vackert 20-tals hus. 60 m2. Nyrenoverat kök och modernt badrum. Hyra inkl vatten & bastutur 1400 e/mån. 040-1651188 /Hanna

Etta i Åbo på Sirkkalagatan nä- ra Akademin. 46 kvadrat med rejält kök (1 r + kök + wc/dusch + tambur). Renoverad 2010. Tel 040-7059983

Uthyres trivsam tvåa 56 m2 i gott skick och med parkutsikt på Kaptensgatan i södra Hel- singfors. Hyra 1100 € + vatten och el. Ledig fr.o.m. 16.8. Tel 040 5540610.

Uthyres i Vasa centrum. En lägenhet på 35,5 m2 i femte våningen. Omfattande ett rum och sovalkov, ett litet kök samt en stor glasad balkong mot väster. Genast ledig. Hyran är 490€/månad. Vatten och bil- plats ingår. Tel. 0400 667172

UTHYRES nyrenoverad, 50 m2 tvåa, våning 7/7 i Åbo centrum från 1.9.2018 - 1.6.2019. Passar t.ex. för 1-2 studerande. Tel. 0400 605 147, epost: rur@saunalahti.fi

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej servicebo- ende. 0505903780 tis-to 9-12.

Två rum + kök 46,5 m2, ny- renoverat badrum, inglasad balkong, bilplats med el. Finns i Vöråstan i Vasa. Tel. 040 5627200

KÖPES

Köpes sommarstuga i Predi- umområdet Raseborg. Gunilla 050-3243019

ÖVRIGT

Au pair flicka sökes till Ham- burg. Familj med två barn (4 och 2 år) behöver barnskötare och hemhjälp. Anställning från oktober och 12 månader fram- åt. Tel 0451131337

STENHUGGERI
LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Semesterdagar för närståendevårdare och vårdtagare på Härmä Spa i Ylihärmä 19-23.11.2018

Är du närståendevårdare? Vårdar du eller har du omsorg om någon närstående? Vill ni åka på semester tillsammans?

Svenska Semesterförbundet ordnar i samarbete med Folkhälsan fyra dygns semester som är anpas- sad för både närståendevårdare och vårdtagare. Semestern riktar sig också till er som inte får stöd för närståendevård från kommunen. Vi erbjuder trevligt program och god mat i vacker omgivning.

Ansökan: Svenska semesterförbundet, c/o Folkhälsan Vålfärd, Susanna Stenman, Raseborgsvägen 10, 10600 Ekenäs, tfn 050 3047642. www.semester.fi (elektronisk blankett). Sista ansökningsdag är 5.10.2018.

Info och ansökningsblankett:
www.folkhalsan.fi/semesterstod
Dagarna ordnas med stöd av STEA.

Mera information ger också:
Folkhälsan i Österbotten, Pia Nabb tfn 050 542 8175
Folkhälsan i Åboland, Eva Björkqvist tfn 040 516 5679
Folkhälsan i Nyland, Jonna Skand tfn 046 810 5037

folkhälsan

Nöjesresa till Härmä fr. 165€/dygn/familj

Inkvartering 1-2 vuxna + 1-2 barn (under 15 år), frukostbuffé, fri tillgång till spabadet och gymmet samt allt häftigt i Barnens Värld.

Spa semester 120€/2 dygn/pers.

Inkvartering i dubbelrum, frukostar, fri tillgång till spabadet och gymmet samt inträde till restaurangdanserna. I kraft t.o.m. 31.8.2018.

HÄRMÄ SPA

Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

Med omtanke och värdighet
ombesörjer vi allt i samband med begravningar

ENEBERGS

BEGRAVNINGSBYRÅ

Strandgatan 2, Mariehamn
Tel 19 028 Jour 24 h
www.enebergs.ax

Sedan 1957

Medlem av Finlands begravningsbyråers förbund

INKAST KATARINA GÄDDNÄS

Torka och törst

DET HAR varit en av de torraste och hetaste som- rarna i mannaminne, ja kanske förutom någon av somrarna i början på 1940-talet om någon än- nu minns den. Ser man ut över skogslandska- pet ser det ut som oktober. Björkarna lyser gula mellan granarna. Lindarna faller sina torra blad. För många jordbrukare innebär detta en kata- strof. Skördarna blir små och bristen på bete för att inte tala om vinterfoder är akut, många kommer att tvingas nödslak- ta en del av sin djurbesättning. Vårt land har varit förskonat från större skogsbränder, men bilderna från Sverige, Ryss- land och Grekland är förfärande. Något är ordentligt på tok med klimatet och det verkar som om detta är något vi måste lära oss att leva med. I förhållande till det är det ett betydligt mindre bekymmer att det har varit olidligt varmt på många arbetsplatser och att bordsfläktar och kylaggregat har tagit slut i handeln.

SJÄLV HAR jag upplevt min första sommar som präst, en välsignad sommar på många sätt, men var- ma arbetskläder det har vi. Det kräver sin modiga man och kvin- na att stå i svart ämbetsdräkt på jordfästningar i 30 graders hetta, men man vänjer sig som med det mesta i livet. Det gäller att dricka mycket och att gilla läget, sluta att mentalt kämpa emot hettan.

Denna sommar har gam- la, välkända bibelord fått en ny fräschör när våra upplevelser av torka och törst mer liknar dem som finns i bibelns värld. Det är lätt att identifiera sig med psaltarens hjort som längtar ef- ter bäckens vatten. I varje människas liv finns ökenperioder, tider av umbäranden, tider av andlig torka, men också tider av andlig törst, en längtan efter fördjupning och större en- gagemang. Inte sällan föregår ökenperioden en tid av andlig törst. Det senaste året har jag bett mer än tidigare, suttit tyst på min bönepall eller sjungit ”Att vara nära dej är min läng- tan”. Just nu är det min enda längtan. Livet må föra mig på märkliga vägar eller parkera mig på en plats, bara ett är nöd- vändigt: att leva vänd mot Gud.

JAG HAR varit en människa som längtat mycket i mitt liv. Jag har längtat hem och längtat bort, längtat efter människor, ef- ter mening och sammanhang. Den här sommaren inser jag att jag inte längtar någonstans. Jag har fått uppleva nåden att känna att jag är exakt på den plats jag ska vara. Jag önskar alla nåden att hitta platsen som de keltiska munkarna kallade för- soningens ort, Johannes av Korset kallade den det tysta huset och Katarina av Sienna Hjärtats inre hem. Platsen där Guds helande kraft rinner upp i ditt inre. Den plats där vi alltid är hemma och samtidigt ständigt är på väg mot.

Katarina Gäddnäs är präst och författare.

Oy Majatalo Box Vårdshuset Ab

- Ekologinen majatalo
- Kafvila ja kokospalvelut
- Ekologiskt vårdshus
- Café och mötestjänster

TERVETULOA! www.majatalobox.fi VÄLKOMMEN!

Spjutsundintie 103 Spjutsundsvägen
01190 Box (Sipoo, Sibbo), ☎ 050 592 4255

LOCUS

www.locus.fi

25 jubileumsår!

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

KYRKORUM ANVÄNDNING

Mycket att beakta i Nedervetil

I KP 29/30 får vi ta del av ny-tänkande inom Nedervetil församling. Eftersom kyrkans ekonomiska resurser otvivelaktigt kommer att avta de närmaste åren, har Nedervetil församling sänt en förfrågan till kyrkostyrelsen huruvida det skulle vara möjligt att göra en nymöblering i den gamla träkyrkan från 1700-talet, så att den skulle inrymma såväl kyrksal som församlingshem. Idén att sammanföra kyrksal och församlingscenter undersamma tak är inte ny. Undersenare halvan av 1900-talet har nybyggda kyrkor i Sverige och Finland många gånger byggts enligt den idé. Ett kyrkosocialt argument har varit att man på så sätt sänker tröskeln till kyrkorummet för den sekulariserade människan. Med stöd av reformatorernas syn på kyrkorummet har det ansetts att kyrkorummet tål ett mått av avsakralisering. Reformatorerna hävdade nämligen att kyrkorummet främst fanns till för att församlingen skulle ha någon plats att samlas på och att kyrkobyggnaden i sig inte är heligare än något annat skapat på jorden. Kyrkobyggnaden hade, enligt reformatorerna, främst en funktionell betydelse för församlingen, men kunde också anses helig för att gudstjänst firades där och för att sakramenten förvaltades där. Utvecklingen till en allt mer funktionell syn på kyr-

korummet under 1900-talet hade sitt ursprung i den internationella liturgiska rörelse som föddes inom den katolska kyrkan i början av seklet och som spred sig över samfundsgränser och nationsgränser. Den liturgiska förnyelsen ledde bland annat till att invigningen av en kyrka fick ny utformning när olika kyrkor förnyade sina kyrkohandböcker under senare delen av 1900-talet. Numera anser såväl den katolska kyrkan som de reformerade kyrkorna att en ny kyrka är invigd i och med att den första gudstjänsten (som är gudstjänst med nattvard) har firats. Traditionen att hålla invigning som en enskild akt före den första gudstjänsten har övergetts. I den finska kyrkohandboken från 2003 är formuläret Invigning av kyrka ett fullständigt mässformulär. Mässformuläret uppvisar en funktionell syn på kyrkorummet, det anger vad kyrkobyggnaden ska inrymma för verksamhet. I invigningsbönen kallas kyrkorummet visserligen både Guds hus och ett hem för församlingen, men de två uttrycken står inte i konflikt med varandra. Den första benämningen kan anses svara på vems hus kyrkobyggnaden är och den senare hur den ska användas. Den teologi som dagens kyrkohandbok representerar innebär därför att det teologiskt sett torde vara be-

tydligt enklare än tidigare att tänka sig att införliva församlingshem och kyrksal i samma byggnad. Men inom riks-svensk forskning har man ändå kunnat konstatera att dagens människa fascineras av det avskilda kyrkorummet. Där upplevs en helighet som den postsekulära människan har ett behov av. Det innebär å sin sida att det är skäl att slå vakt om det traditionella kyrkorummet. Eftersom det finns såväl praktiska, ekonomiska, kulturhistoriska, teologiska som religionspsykologiska faktorer att iakttä i denna fråga gäller det att förbereda frågan väl. Mera kortfattat kan man säga att det handlar om lokalförsamlingens behov kontra övervakande myndigheters ansvar. Men man kan inte säga att lokalförsamlingen ensidigt representerar ny-tänkande och myndigheterna å sin sida tradition. Det faktum att kyrkostyrelsen har tillsatt en grupp som planerar hur kyrkorummet kan användas mera mångsidigt visar från myndigheternas sida på öppenhet för nya idélösningar, tillika som det faktum att det inom församling och samhälle finns en efterfrågan på det avskilda heliga rummet, bekräftar traditionens betydelse. Jag hoppas att Nedervetil församling modigt går vidare med interna analyserande samtal som både beaktar kyr-

korummets speciella karaktär och församlingens behov. Nedervetil församling har ju de facto erfarenhet av att under några vintrar ha firat söndagsgudstjänsterna i församlingshemmet och på så sätt har församlingsborna redan praktiserat modellen kombinerat kyrkorum och församlingsrum. Jag hoppas samtidigt att kyrkostyrelsen håller kvar dialogen med Nedervetil församling. Med tanke på församlingens erfarenhet av alternativ kyrkorumslösning och deras önskan att finna en hållbar fastighetslösning för lång tid framåt, borde församlingens erbjudande att fungera som pilotprojekt för ny-tänkande vara en unik möjlighet för kyrkostyrelsen att våga ett samtal som söker lösningar utanför traditionell renovering av kyrkorum. Studieobjekt och dokumentation av renoverade kyrkor som har fått mångsidigare användning finns att tillgå i vårt västra grannland.

HELENA SMEDS
teologiemagister

Helena Smeds avhandling pro gradu Om kyrkan i kyrkorummet – en studie av tal och predikningar från gudstjänster där renoverade kyrkor på nytt har tagits i bruk 1990 – 2017 (Åbo akademi, 2018) behandlar den liturgiska rörelsens inflytande på synen på kyrkorummet inom den evangelisk lutherska kyrkan i Finland.

SVAR BIBELTROHET

”Gud är god!”

Jag skrev i KP 7.6. en artikel där jag kritiserade vissa tendenser i biskop Björn Vikströms bok ”Kärlekens mångfald”. Med anledning av den har Trygve Cederberg skrivit en insändare i KP 19.7. där han vill ha reda på vad jag anser om vi skall följa Bibelns undervisning också gällande kvinnans underordnande och uppmaningarna till fäder att aga sina barn. Jag skulle kunna svara med att citera §1 i vår kyrkas gällande kyrkoordning: ”Den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Guds heliga ord, det Gamla och Nya testaments profetiska och apostoliska skrifter ... all lära i kyrkan skall prövas och bedömas enligt Guds heliga ord.” Som präst i kyrkan (visserligen pensionerad) vill jag hålla mig till kyrkans bekännelse. Alltså håller jag mig till Bibelns undervisning också på de punkter som TC anför. Men för mig är det fråga om mer än detta. Jag har under ett ganska långt liv fått erfara att Gud är god. Också de bud och uppmaningar hänger oss i sitt ord är goda. Han vill bevara oss från det onda och

leda oss så vi når vårt mål – himlen. Jag förstår inte alltid Guds handlande. Jag kan uppresa mig emot hans ord. Men jag har märkt att jag med tiden brukar få lov att ge honom rätt. Jag tror inte att jag hade kunnat fungera som präst ifall jag inte hade litat på Bibeln. Hur skulle jag då i själavården ha kunnat försäkra människor om att deras synd är förlåten eller hur skulle jag ha kunnat tala om himlen med en döende? Gud kan vara sträng med oss, ibland så att han låter oss möta konsekvensen av vår olydnad, men det finns ingen konflikt mellan hans stränghet och kärlek. De är två sidor av samma mynt. En god jordisk far kan också vara både kärleksfull och sträng mot sina barn. En sådan stränghet har ingenting med misshandel att göra. Sedan är det en annan sak att vi människor i denna onda värld många gånger missbrukar vår ställning. Till det har vi inget stöd i Bibeln.

JOHAN EKLÖF
Lappfjärd

SEXUALITET MAKTMISSBRUK

Backa medan tid är

Så Förars menar genom sina beskrivningar av jämställd och kärleksfull homosexualitet under antiken (KP 18.7) att det är mindre önskvärt inför Gud, än den underlyddnad kvinnan ska visa mannen i ett heterosexuellt förhållande och den heterosexuella övermakt mannen bör rikta mot kvinnan, enligt Bibelns Paulus? Jag hör här en ouppfylld längtan till heterosexuell manlig dominans, som tydligen många konservativt lagda teologer bär på. Sådant kan man gott och

”Men att lyfta upp bdsm som en samhällsordning och absolut dynamik mellan könen i det privata och i det offentliga, är teologi utan etisk botten.” väl förverkliga i det intima, om båda är överens om detta sexuella rollspel och överens om samtyckesreglerna. Men nån gudagiven lag är det inte. Rollerna ska lekfullt gå att

växla och avtalas och man och kvinna får inte skada sig själv eller den andra. Och framför allt är det en kärlek, inte något som ska förverkligas i samhällsstrukturerna. Kan Förars förslagsvis ta sin beundran av bundenhetsdominans-underställdhets-masochism dit var den hör hemma – som ett pikant och valbart inslag i sexualitet jämställda vuxna emellan – och inte förespråka den som någon samlivslag från högsta instans? Rollekar hör hemma i det

intima och lyder under avtalet om mänskliga sexuella rättigheter. Det vill säga, rätt en att realisera sin sexuella njutning om den inte skadar. Men att lyfta upp bdsm som en samhällsordning och absolut dynamik mellan könen i det privata och i det offentliga, är teologi utan etisk botten. Så backa Förars, medan tid är. Det du förespråkar är maktmissbruk och manligt envælde.

MONIKA PENSAR
RegnbågsMissionen

RELATIONER BEHOV

Kärlek kan inte förminskas

Tack, Joakim Förars, för Din insändare i KP 19.7. Jag håller med Dig – homosexualitet är ett universellt fenomen liksom heterosexualitet. Vi är säkert ense om att båda formerna förekommit i alla tider och överallt på jorden. Således är de båda mänskliga företeelser som grundar sig på i människan inneboen-

de behov av komplettering. Var finns det goda i att vara i en homosexuell eller lesbisk relation? Alla sexuella och kärleksrelationer kan bedömas enligt vad de ger Gud, parterna och omgivningen. Vi finner alla fenomen uppbyggande eller nerbrytande enligt deras frukter (Matt 7:16). Vi behöver alltså

inte se till att dessa ”trääd” inte ger oss några frukter utan vi kan beskåda vilka frukter dessa ”trääd” d.v.s. relationer ger. Vi kan med gott samvete försöka hitta den identitet Gud har skapat i oss och leva i ett förhållande där vi ansvarar för kärleksfullt bemötande. Alla goda relationer är för den älskande ett utkom-

mande ur sig själv för att leva något som sätts ihop. På detta sätt bildas någonting nytt och mer än sina delar. Kärlek kan inte förminskas för de homosexuella. Om man gör så, skadar man alla relationer.

JOHAN BRANDT T. GR.
Åbo

Toscana - vin och vandring

14-20.9

RESOR I EUROPA PÅ SVENSKA

• Alperna 5 länder

• Budva, Montenegro

• Balkans pärlor

• Ligurien, Italien

• Calpe, Spanien

• Indien

• Almuñécar, Spanien

• Beijing

6-13.9

17-24.9

24.9-1.10

29.9-5.10

16-30.10

20-28.10

24.10 & 27.10

10-17.11

Detaljerad info om resorna: www.ingsva.fi

INGSVA

RESEBYRÅ

INGVES & SVANBÄCK

info@ingsva.fi

020 743 4520

Hedra minnet

Begravningstjänster med tiotals år av erfarenhet.

Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

Nu även i BORGÅ.

Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravningstjänst

P. Borg & Co

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080

Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882

www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

30 år

Välkommen till Sydkusten!

BRÖDTRÖP

augusti-oktober

Äpplen augusti-december
Svarta och röda vinbär

BRÖDTRÖP TRÄDGÅRD

10420 Skuru
019-245 4040, fax 245 3040
Vägbeskrivning: väg 111, avtag ca 1 km västerom Pojo kby 2,5 km
längs Brödtröpsvägen. KLIPP UT - SPARA

Bostäder att hyra

Folkhälsans seniorbostäder vid
Luolavuorivägen 7A, Åbo

Vi erbjuder nu enrummare
1 rum + kv 32,5 m²

Bostäderna på Luolavuorivägen är
för dig som vill bo självständigt, men
samtidigt ha människor omkring dig.

Vill du veta mera? Gunilla Fröberg 044 788 6312.

Bo hemma
på Folkhälsan

folkhälsan

Ruskaresa 11-17.9

Följ med på en härlig ruskaresa till
Rovaniemi, Muonio, Kilpisjärvi
och Kuusamo

Närm.info Catharina Hindrén 050-328 1209

Arr. WIKSTRÖMS BUSSTRAFIK Ab
www.wikstromsbusttrafik.fi

**Pargas
APOTEK**

Vänlig och sakkunnig
betjäning – nära Dig

Kyrkoesplanaden 32, 21600 Pargas
tel. 02 454 4028 • www.pargasapotek.fi

**SPA/HÄLSORESÄ
PÄRNU TERVIS**

ESTLAND

26.8-1.9-2018 529 €
BUSS-BÅT-HELPPENSION
LÄKARBESÖK-
6 DAGARS BEHAND-
LINGSPAKET
(3 BEH. PER DAG)

**RUTT: PARGAS-KIMITO-
EKENÄS O.S.V.**
TERVIS HAR SERVICE
ÄVEN PÅ SVENSKA

**FRÅGA MERA PÅ
PARTOURS**
0440 524911
partours@parnet.fi

Handarbetsaffär
Brita

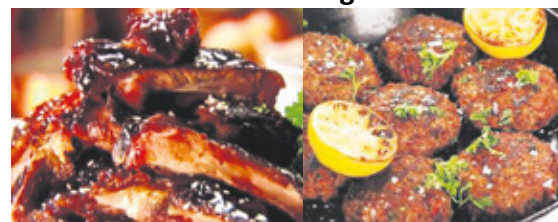
Köpmansgatan 3
21600 Pargas

tel. 041 5392512

HOUTSKÄRS GÄSTGIFVERI

Öppet året runt • Avoimna ympäri vuoden
Lunch/Lounas mån/ma - fre/pe
* Catering

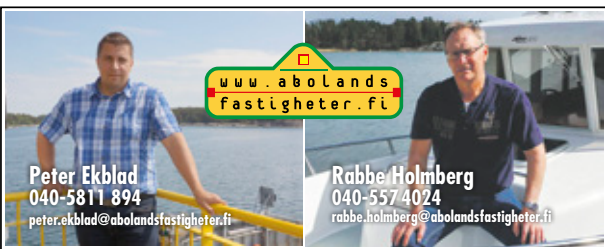
www.houtskarsgastgifveri.fi
040-355 1802, jennisrestaurang@hotmail.com

Barman Anders Fma

- Timanttiporaukset ja -sahaukset
- Diamantborrning och -sågning
- Kaikki rakennussaneeraukset
- All byggnadssanering

040 728 7339

Rosenlundsvägen 83, 10710 Snappertuna

Peter Ekblad
040-5811 894
peter.ekblad@abolandsfastigheter.fi

Rabbe Holmberg
040-557 4024
rabbe.holmberg@abolandsfastigheter.fi

Fastighetsförmedling i Pargas och skärgården.
Kiinteistövälitystä Paraisilla ja saaristossa.

AFM
LKV [A]

International Art Gallery

Art Bank

Salvador Dali Private Exhibition
Inträde / Sisäänpääsy: 10:-

Art Bank | 0400 524177
Köpmansgatan 24, Pargas
www.artbank.fi

Lolas Service

Catering & Taxi
Tilauksesta / Beställning

23390 Iniö
050-5662832
lolas.service@hotmail.com

**Kiinteistövälitys
Fastighetsförmedling**

www.nymanlkv.fi

- Fastighetsvärderingar
- Köpebrev
- Bouppteckningar
- Arvsskiftet
- Bolagsbildningar
- Offentligt köpvitne
- Kiinteistöarvioinnit
- Kauppakirjat
- Perunkirjoitukset
- Perinnönjaot
- Yhtiön perustamiset
- Julkinen kaupanvahvistaja

Magnus Nyman
0400 535 492
magnus@nymanlkv.fi

Greger Martell
0440 423 755
greger@nymanlkv.fi

MAGNUS NYMAN AFM-LKV Ab Oy
© 02-423 755

**STUGUTHYRNING OCH FASTIGHETSFÖRMEDLING PÅ KIMITO ÖARNA
MÖKKIVUOKRAUSTA JA KIINTEISTÖNVÄLITYSTÄ KEMIÖN SAARILLA**

**SEA
SIDE**
LKV & RENTAL

Kristian Lindroos
044 306 7012

Mårten Lindroos
044 542 1716

fornamn.efternamn@seasidelkv.fi
Arkadiav./Arkadiant. 8 25700 Kimito/Kemiö
FO/YT 2533224-7

**Matstället med
smaklig husmanskost
i rejäla portioner**

I källarvåningen finns en stämningsfull beställ-
ningsrestaurang. Perfekt för fester, möten och andra
grupptillställningar för 60 gäster.

Mellangatan 6, 06100 Borgå tel. 0207 189 616, www.hanna-maria.fi

EL SÄHKÖ - JMV

Elinstallationer
Luftpumpar
Elplanering
Solpaneler

Jens Viljanen
0405 628 083
jens@elsahko.fi
www.elsahko.fi